

J.nr. (udfyldes af CISU)

--	--	--	--

1. Forside

CIVILSAMFUNDSPULJEN

STØRRE UDVIKLINGSPROJEKT .

Projekttitle:	Oprindelige folk i Amazonas: Uddannelse på egne betingelser, fase 3.		
Den danske ansøgende organisation:	AXIS, Blågårdsgade 7B, st. th. 2200 København N		
Evt. andre danske partnere			
Lokale partnerorganisation(er):	FORMABIAP-Programa de Formación de Maestros Bilingües de la Amazonía Peruana. AIDSESEP – Asociación Interétnica de Desarrollo de la Selva Peruana.		
Land(e):	Peru	Landets BNI per indbygger: US\$ 5.904 (2011) (WB) Undtagelse fra BNI grænse pga. oprindelige folk.	
Projektstart-dato: 01.01.2015	Projektslut-dato: 31.12.2017	Antal måneder: 36	
Kontaktperson for projektet: Finn Juhl Pedersen Emailadresse: fjp@axisngo.dk			
Ansøgt beløb fra Civilsamfundspuljen: 2.266.209 DK	Forbrug pr. projektår: (Samlet beløb delt med antal projektår) 2015: 780.000 2016: 761.879 2017: 724.330		
Er der tale om en genansøgning? [+] Nej			
[+] B. Et projekt i forlængelse af et projekt, der tidligere er blevet støttet (af Civilsamfundspuljen eller andre).			
Ønskes svarbrev på (vælg en): [+] dansk			
Resumé: Projektets mål er at sikre børn af oprindelige folk en tosproget interkulturel skoleuddannelse (TIU) med udgangspunkt i egen identitet og egne livsbetingelser. Fase 3 vil konsolidere den model for TIU, projektet allerede har implementeret, samt sikre en bæredygtig forankring i lokalsamfundene og hos uddannelsesmyndighederne. Strategien er: (1) Fortsat pædagogisk kompetenceudvikling af skolelærere, skoleledere, FORMABIAP's pædagogiske team samt repræsentanter for de lokale uddannelsesmyndigheder; (2) Sikring af ejerskab og organisering i lokalsamfundenes udviklingsplaner så de implementerede aktiviteter videreføres; 3) Grundig systematisering af erfaring, vidensproduktion og metodeudvikling bl.a. i form af publikationer; og (4) Fortalervirksomhed nu med fokus på specifikke forpligtende aftaler på det lokale og kommunale plan, hvor fokus tidligere har været rettet mod regionalt og nationalt plan.			

30.8.2014

Dato

Niels Boe

Ansvarlig person (underskrift)

AXIS

Blågårdsgade 7B

2200 København N

Sted

Ansvarlig person og position (blokbogstaver)

A. SAMARBEJDSPARTNERNE

BILAG 1: Forklaring på forkortelser.

A.1 Den danske organisation se **BILAG A**

Generelt: AXIS er en dansk NGO grundlagt i 1995. AXIS arbejder med en vision om et globalt samfund, hvor alle mennesker har lige rettigheder til -, i -og igennem uddannelse, og hvor alle er aktive medborgere med lige mulighed for at deltage i demokratiske, sociale, økonomiske og kulturelle beslutningsprocesser.

Uddannelse er i AXIS' forståelse en rettighed og en forudsætning for bæredygtig demokratisk udvikling både individuelt og kollektivt, samt et af de væsentligste midler til udryddelse af fattigdom og undertrykkelse. Uddannelse skal samtidig åbne op for kendskab til og opnåelse af andre rettigheder. Det skal være en uddannelse, der prioriterer demokratisk dannelse, refleksion og handlekompetence, og som bygger på deltagernes egen viden og behov.

Det aktive medborgerskab fremmes ved at understøtte borgerne i at blive **"kan-vil-tør-gør"**-mennesker. Endelig skal uddannelsesaktiviteterne være baseret på lighed i forhold til køn, race, etnicitet, seksualitet og religion.

AXIS' faglige indsatsområder er:

- Interkulturel og tosproglig undervisning
- Grundskoleundervisning (uddannelse til fattige og uddannelse af lærere)
- Seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder
- Integrerede tekniske uddannelser
- Medborgerskab, unges organisering og rettigheder.

AXIS arbejder med udviklingsprojekter af pædagogiske metoder i Ghana, Sierra Leone, Bolivia og Peru).

AXIS reviderer pt sin overordnede strategi med henblik på et tidspunkt at overgå til programmodalitet. AXIS tilstræber allerede nu på at udnytte synergieffekten under et kommende programarbejde. Dette fokus er styrket under den netop gennemførte partnerskabskonference i Peru.

Erfaringer med konteksten og det specifikke emne

AXIS har i projektets første fase siden 2008, sammen med FORMABIAP arbejdet med Tosproget Interkulturel Undervisning(TIU) i Amazonas-regnskoven. AXIS har erfaringer med efteruddannelse af lærere fra uddannelsesprojekter i Cusco, Ayacucho og Lima, samt uddannelsesprojekter i Bolivia, Ecuador, Nicaragua, Ghana og Sydafrika.

AXIS har haft projekter i Peru siden 1995 og har generel erfaring med undervisning i deltagerorienterede undervisningsmetoder og efteruddannelse af lærere.

AXIS' samarbejde med andre organisationer i Peru

AXIS har pt. et projekt i Cusco-regionen i samarbejde med Andes-Pachatusan om skolerhaver, et projekt om bæredygtig turisme på Taquile i Titicaca-søen og Tarea om elevdemokrati i Ayacucho. AXIS udsender praktikanter til samtlige af vores samarbejdspartnere – dags dato godt 300 udsendelser.

Det danske FORMABIAP-teams kvalifikationer:

Projektkoordinatorer:

Karen Prins:

Seminarielektor i pædagogik samt International koordinator på pædagoguddannelsen Frøbel i Professionshøjskolen UCC. Cand. scient soc. i pædagogik og kulturgeografi fra RUC.

Lotte Lindberg: Cand. mag. i spansk og dansk. Tidligere underviser i dansk som andetsprog og international koordinator på læreruddannelsen i Professionshøjskolen UCC.

Faglig baggrundsgruppe:

Catherine Watson: Seminarielektor på læreruddannelsen i Professionshøjskolen UCC, projektansat hos AXIS som pædagogisk konsulent. Forfatter på undervisningsmateriale hos Gyldendal og Alinea. Master (MA) i Fremmedsprogsundervisning fra University of Surrey. Flydende i spansk, desuden faglig sparringspartner og gæsteunderviser i projektet.

Jette Luna: Uddannet lærer og Cand.pæd. i Pædagogisk Sociologi. Har gennem en årrække været udstationeret i både Mellem og Sydamerika som uddannelsesrådgiver for IBIS inden for tosproget interkulturel undervisning. Er nu fastansat i IBIS.

Sekretariatsansvarlig: Finn Juhl Pedersen:

Projektmedarbejder hos Axis. Cand.ling.merc. i Spansk og Engelsk. Har arbejdet med udviklingsprojekter i Latinamerika og Afrika siden 1982.

Udstationeret som regional administrator for MS Mellemerika 1991 - 1995 og 1998-2001.

A.3 Den lokale organisation se **BILAG B**.

FORMABIAP, Program for Uddannelse af Tosprogede Lærere i det Peruanske Amazonas, er et uddannelsesprogram under paraplyorganisationen AIDSESEP, den Interetniske Forening for Udvikling af den Peruanske Regnskov, tilknyttet ISEPL, som er det offentlige uddannelsesinstitut for videregående uddannelser i provinsen "Loreto". FORMABIAP indledte sine aktiviteter marts 1988 i overensstemmelse med den overenskomst, der blev underskrevet mellem AIDSESEP's nationale afdeling for de oprindelige folk og Undervisningsministeriet. Overenskomsten blev ratificeret samme år i Resolutionen N 002808-2010-GRL-DREL-D. Gennem sine 26 års virke som institution har FORMABIAP arbejdet med 15 indfødte befolkningsgrupper i Amazonområdet ved primært at uddanne tosprogede interkulturelle lærere til børnehaveklasse og grundskolen til disse grupper.

Mission:

- At uddanne sociale aktører, der er i stand til at designe, implementere og styre innovative uddannelsesprojekter med fokus på de oprindelige folks rettigheder fra Overenskomsten 169 OIT og fra gældende national lovgivning.
- At fremme udveksling af kulturel kendskab, praksis og værdier blandt de oprindelige befolkningsgrupper i et interkulturelt og et ligestillingsperspektiv med henblik på udøvelse af et aktivt medborgerskab og en bæredygtig udvikling i Amazonas.

FORMABIAP's hovedaktiviteter.

1. Uddannelse af børnehaveklasselærere med speciale i Tosproget og Interkulturel Undervisning (fremover :TIU) og med fokus på lige kønslig repræsentation.
2. Interkulturel og tosproget grundskole for befolkningsgrupperne Kichwa, Tikuna, Kukama- Kukamiria, Shawi .
3. Uddannelse til overbygningen (secundaria) via modul i TIU i regionerne: Ucayali, Pasco, Junín, Amazonas, San Martín og Loreto.
4. Opfølgning og evaluering af det pædagogiske arbejde med TIU i CEBES-områderne, CEBES Comunidades y Escuelas para el Bien Estar (Landsbyer og Skoler for Bedre Livsvilkår), og udpegning af monitorer, ressourcelærere fra diverse landsbyer.
5. Dannelse af Uddannelsesnetværker med henblik på øget velfærd i Kichwa (Alto Napo), Tikuna (Bajo Amazonas), Kukama Kukamiria (Bajo Marañón) og Achuar (Corrientes) i Loreto regionen.
6. Miljøundervisning, styrkelse af indiansk lederskab og lighed mellem kønnene i CEBES-områderne.
7. Udvikling af projekter med alternativ produktionsformer indenfor genskovning af truede træarter, udbredelse af medicinale planter, fiskeopdræt, fuglepleje, fredning af træsorter, plurikultur på lokalsamfundets opdyrkede jorde.
8. Styrkelse af ledelsesfunktionen i landsbyerne og deres repræsentative organisationer med henblik på skoleledelse i CEBES.
9. Udarbejdelse af sprogligt og kulturelt differentieret curriculum og udarbejdelse af kontekstrelevant undervisningsmateriale til børnehaveklassen og grundskolen.
10. Forskning i forskelligartede aspekter af den sociokulturelle, sproglige og økologiske virkelighed for de indianske befolkninger i Amazonas samt i deres rettigheder.
11. Udbredelse af TIU og de oprindelige folks rettigheder gennem kvartalsbladet "Kúúmú" og diverse radioprogrammer.
12. Værdsættelse og udbredelse af den materielle og immaterielle kultur blandt de oprindelige befolkninger gennem web siden www.riosdesaber.org

Karakteristik af organisationen og dens ledelsesstruktur.

FORMABIAP er en uddannelsesorganisation som garanterer de oprindelige folks børn deres rettighed til en Tosproget og Interkulturel Uddannelse (TIU). Skolegangen skal sikre børnenes læring og orientere sig mod at forbedre livsvilkårene, sikre en bæredygtig udvikling af regnskoven og den fulde udøvelse af de individuelle og kollektive rettigheder for hele befolkningen. FORMABIAP's ledelsesstruktur er karakteriseret ved at være tæt knyttet til den overordnede paraplyorganisation AIDSESEP, og ser således ud:

Direktionen: Presidenten for AIDSESEP – Direktøren for ISEPL. **Udøvende Organer:**

Koordinator: FORMABIAP, Koordinator: FORMABIAP – ISEPL, Koordinator: FORMABIAP- AIDSESEP.

Støttende Organer: Administrationen, Kontoret for Planlægning og Kommunikation. **Teknisk Pædagogisk**

Organ: Kundskabsområderne, Akademisk Koordination, Akademisk Sekretariat,

CEBES-teams. **Organer for intern koordinering:** Lokale teams, Studenterråd

Hvilke erfaringer har organisationen med udviklingsprojekter generelt?

Med udgangspunkt i at uddannelse er en fundamental faktor for udvikling har FORMABIAP gennem de sidste 26 år med succes stået i spidsen for projekter om Tosproglig og Interkulturel Uddannelse (TIU) for børnehaveklasse og grundskole, forskning og produktion af undervisningsmateriale til TIU, og kapacitering af landsbyboere. Som konsekvens af disse erfaringer grundlagde FORMABIAP for 26 år siden et lærerseminarium, Zungarococha, hvor de studerende bliver uddannet med speciale i tosprogethed og interkulturalitet.

FORMABIAP har også med succes ledet specifikke projekter om uddannelse af indianske lærere i følgende fagområder: a) lærerprofessionalisme, b) kapacitering c) anden specialisering inden for miljøuddannelsen og anvendt metodik. FORMABIAP har evalueret implementeringen af tosproget og interkulturel specialuddannelse ved Institutos Superiores Pedagógicos i Yarinacocha-Pucallpa og "Nuestra Señora del Rosario"- Madre de Dios, i Perú (2001-03).

FORMABIAP har ligeledes rådgivet og evalueret Unidad Académica Multiétnica Indígena de Concepción (UAMIC)- i Bolivia med henblik på udvikling af et forslag til læreruddannelsen i tosprogethed og interkulturalitet for befolkningerne Chiquitano, Guarayo y Ayoreo i Bolivia (1996).

Generelt har FORMABIAP's projekter, som ovenfor nævnt, været rettet mod tosproget og interkulturel uddannelse baseret på efteruddannelse af landsbyernes lærere. En model der byggede på ansættelse af tosprogede ressourcelærere/monitorer, der talte de forskellige gruppers modersmål. Disse monitorer aflagde jævnlige besøg for at følge lærernes arbejde i skolerne og i landsbyen generelt. Gennem de sidste år har denne model fra FORMABIAP's projekter været til inspiration for de uddannelsesnetværker, som Undervisningsministeriet har nedsat.

Partners styrker og svagheder ift projektets specifikke tema:

I 2008 startede første fase af projektet om "De oprindelige folk i Amazonas: Uddannelse på egne betingelser" med deltagelse af 7 skoler med TIU hos følgende oprindelige folk: Kukama – Kukamiria, Kichwa og Tikuna. De blev organiseret i CEBES, en strategi der involverer drenge og piger, lærere og landsbyboere af begge køn med henblik på at udarbejde forslag til pædagogisk fornyelse..Projektet sigter mod at forbedre elevernes læring ud fra en integreret uddannelse, der bygger på inklusion og kontinuitet, og samtidig forbedrer befolkningens livsvilkår gennem bæredygtig produktion, bekræftelse af identitet, forsvar af de kollektive rettigheder og bevarelse af miljøet.

Eleverne har opnået fremskridt i deres skoleresultater, projektet har forbedret relationen mellem skolen og landsbyen og blandt landsbyboerne ses fremskridt i f.t. den indianske identitet, udøvelsen af de kollektive rettigheder og revitaliseringen af de indianske sprog.

De forventede mål er imidlertid ikke opnået ift elevernes læring, hvilket bl.a. skyldes, at uddannelsesinstanser ikke har kunnet garantere et team af stabile lærere med de rette kvalifikationer inden for sprog og kultur.

En anden svaghed er indsatsen inden for fortalervirksomhed på forskellige niveauer. AIDSESP's politik med at styrke de indfødte befolkningers levevilkår har ikke altid haft som prioritet at styrke uddannelseskomponenten. AIDSESP har opmærksomheden rettet mod territorium, så den haltende politikkommission er et område, der trænger til at blive styrket.

Projektstyring.

Som tidligere omtalt har FORMABIAP gennem sit 26 årige virke haft mange succeser og gode resultater som har opnået national og international anerkendelse (XII Premio Bartolomé de las Casas -2002 y V Premio Convenio Andrés Bello "Somos Patrimonio"-2004). Samarbejdsorganisationerne har rost den høje udnyttelsesgrad af de finansielle ressourcer.

FORMABIAP har gennem årene udviklet projekter med følgende institutioner:

Terra Nouva-Italia ; Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo –AECID; Asociación para la Cooperación con el Sur –ACSUR- Spanien; Fundación Memorial Strome-Norge; FAFO-Norge; Organización Intereclesiástica para la Cooperación al Desarrollo- ICO-Holland; World Wild Life-Fund-Reserva Pacaya Samiria-Danmark; Cooperación Amazónica –COAM- Spanien, Nouvelle Planette –Schweiz; Cooperación Internacional para el Desarrollo-CIIR/CID-England; IBIS-Danmark; Oxfam Novib- Holland; Programa FORTE-PE (EU);APRI- EEUU, Leben für die Eine Welte e.v. –Tyskland; Finlands Ambassade;; Philphoto –Italien; Oxfam América; UNICEF; Fundación Marión –EEUU, NORAD-Norge; Ringing Rocks Foundation –USA; Biolabs Foundation-USA; Rainforest –Norge; Radio Nederland-Holland; PROIDE- Spanien; LED, alTernativa: Intercambio con Pueblos indígenas.

Formabiaps samarbejder med andre organisationer, netværk eller interessenter i Peru. FORMABIAP har et godt samarbejde med adskillige NGO'er og institutioner med relation til uddannelsesområdet og problematikkerne omkring indfødte befolkningsgrupper: ARAUCARIA-AECI; Minga Parú. Radio La Voz de la Selva; Instituto de Investigaciones de la Amazonía Peruana –IIAP; Centro de Capacitación Campesina-CENCA; UNICEF; Defensoría del Pueblo; Municipalidades distritales (distriktkommuner); Gobierno Regional de Loreto (den regionale regering i Loreto); Red de colegios Fe y Alegría (skolenetværk), Centro de Teología amazónica-CETA; Instituto Nacional de Cultura-Iquitos, m.fl.

På nationalt niveau er FORMABIAP en aktiv medspiller i institutionelle netværker som "Grupo Impulsor en Áreas Rurales –GIAR". Netværket udvikler fortalervirksomhed til fremme af uddannelse for befolkningerne i Andes og Amazonregionerne. FORMABIAP opretholder en regelmæssig relation til uddannelsesinstanser i Region Loreto og de lokale Enheder for Styring af Uddannelse på Lokalt plan UGEL (Unidades de Gestión Educativas Locales). Der er underskrevet specifikke overenskomster med UGEL i Loreto Nauta og Mariscal Ramón Castilla til fremme af Tosproget og Interkulturel Undervisning. FORMABIAP har velfungerende relationer til de nationale organisationer, der arbejder for tosproget og interkulturel uddannelse samt miljøuddannelse i Foro Educativo, Consejo Nacional de Educación, TAREA, Instituto de Pedagogía Popular og EDUCA. På universitetsniveau samarbejder FORMABIAP med: Universidad Nacional de la Amazonía Peruana, Universidad Científica del Perú, Universidad Nacional Intercultural de la Amazonía, Universidad Nacional Mayor de San Marcos og Universidad Nacional de Educación.

FORMABIAP opretholder også gode relationer til frivillige, donorer og andre finansieringskilder som har støttet FORMABIAP's arbejde gennem de sidste 26 år. FORMABIAP arbejder på lokalt niveau med nogle af disse, som for eksempel Racimos fra Ungurahui, Instituto del Bien Común som modtager finansiering fra IGWIA og andre europæiske fonde.

FORMABIAP, AIDSEP og andre indianske basisorganisationer udgør det vigtigste netværk, til forsvar for de indfødte befolkningers rettigheder herunder retten til uddannelse.

A.4 Samarbejdsrelationen og dens perspektiver

Kontakt mellem parterne og tidligere samarbejdstyper.

Kontakten mellem FORMABIAP og AXIS blev etableret i 2007, hvor organisationerne sammen udviklede konceptet og formulerede ansøgningen til Tosproget og Interkulturel Undervisning (TIU) for 3 grupper blandt de indfødte befolkningsgrupper i Loreto-regionen i Amazonas. De 3 befolkningsgrupper er:

Kichwa: ved Napo-floden tæt på grænsen til Ecuador, Tikuna ved Amazonfloden ved grænsen til Brasilien og Kukama Kukamiria ved Marañónfloden i det centrale Amazonas.

Siden projektets første fase i 2008, er der etableret permanent samarbejde med planlægningsmøder, analyser af fremskridt og udfordringer, monitoreringsbesøg, og workshops med pædagogiske temaer som FORMABIAP definerede. Organisationerne har haft gentagne besøg hos hinanden, således har FORMABIAP's ledelse været i Danmark på et studiebesøg, som havde fokus på skolebesøg og uddannelse. Ovennævnte typer samarbejde handler dels om projektstyring og kapacitering, men bygger først og fremmest på gensidig udvikling af en pædagogik, som kan udmøntes i metoder, der integrerer tosprogethed, interkulturelle aspekter og baseres på aktiv deltagelse.

Hvordan projektet vil udvikle relationen mellem partnerne?

Det ansøgte projekt vil bygge videre på det allerede konsoliderede samarbejde omkring udveksling af pædagogisk grundsyn, metoder og projektstyring. Arbejdsrelationen bygger videre på de diskussioner og begrebsafklaringer, vi har haft af disse områder på vores aflagte besøg. Kommunikationen har været præget af åbenhed og har medført at parterne er kommet derhen, hvor vi "taler samme sprog".

Eftersom det ansøgte projekt er et 3.faseprojekt, vil vi udvikle samarbejdet i retning af en fordybelse i projektets mål om kvalitetsfyldt tosproget, interkulturel undervisning. Fordybelsen vil indeholde:

a) faglig sparring og endelig systematisering og udarbejdelse af undervisningsmateriale, herunder redigering af materiale ud fra progression i læring, "la escalera del aprendizaje" ("læringsstigen").

b) erfaringsopsamling fra alle projektperioderne og planlægning af udbredelse, f.eks. afholdelse af konferencer med TIU som tema.

c) Endelig vil vi i fællesskab fortsætte processen med udarbejdelse af en strategi for fortalervirksomhed på det lokale og regionale plan. Fortalervirksomhed er centralt indsatsområde for AXIS og samarbejdet med FORMABIAP kan blive eksemplarisk, fordi FORMABIAP befinder sig tæt på målgruppen, har indflydelse på denne, og ved fælles udvikling af kompetencer kan FORMABIAP og AXIS arbejde strategisk- politisk hen mod realisering af projektets mål.

Ud over fordybelsen på de nævnte områder er begge parter enige om, at vi i 3. fase vil tage de næste spadestik til at udvikle kønsaspektet og begrebet interkulturalitet.

Ved kønsaspektet vil vi udvikle relevant metodik til registrering af deltagelse og involvering blandt kønnene og ved interkulturalitet vil vi nuancere begrebet til at have mere fokus på relationen mellem kulturer.

Hvad hver partner bidrager med (ud over penge) ift det specifikke projekt.

FORMABIAP bidrager med 26 års erfaring med TIU, oprindelige folk og med viden om den geografiske, sociale og kulturelle kontekst. FORMABIAP's erfaring og relation til de oprindelige befolkningsgrupper bygger på et indgående kendskab og et tillidsfuldt forhold præget af respekt. Det betyder med andre ord, at FORMABIAPs måde at kontekstualisere projektets problematikker på er dybt kvalificeret. De mange års erfaringer med at følge behovet for tosproget, interkulturel undervisning hos de oprindelige folk videreføres i den daglige undervisning

på Zúngarococha, (FORMABIAPs tosprogede lærerseminarium), som hvert år uddanner lærere, der kan varetage en undervisning af kvalitet i de lokale samfund, de selv stammer fra.

AXIS bidrager med projektstyring og udvikling af fortalervirksomhedsstrategi.

Tidligere har AXIS introduceret metoden Most Significant Change, som nu er optaget som et fast evalueringsredskab hos FORMABIAP. AXIS bidrager ligeledes med nye metoder til økonomistyring og vil i 3. fase arbejde med Mango Health Check som tilgang til styrkelse af budgetadministration.

Først og fremmest bidrager AXIS til den pædagogiske komponent med udvikling af metoder, der styrker den deltagerorienteret undervisning og tager udgangspunkt i deltagerens forskellige sproglige og kulturelle vilkår. AXIS støtter med opdateret teoretisk viden om tosprogethed f.eks. hvorledes tosprogethed kan vendes fra at være en hindring for elevernes læring til at være en ressource for deres tilegnelse af skolens kundskaber.

Hvordan projektet skærper partners profil og rolle som civilsamfundsaktører lokalt og/eller internationalt (fx fortalervirksomhed i både nord og syd, netværksaktiviteter eller andet).

Projektet styrker begge partnere via kapacitetsopbygning og større og mere nuanceret viden om vilkår for tosproget, interkulturel undervisning.

FORMABIAP markerer sig i peruanske sammenhænge, som eksperter i TIU, en status, der udbygges gennem indeværende projekt, fordi FORMABIAP får større pondus som civilaktør på lokale, regionale og nationale niveauer. Det gør de, fordi projektet insisterer på involvering på alle niveauer, hvilket f.eks. medfører at, UGEL, de lokale uddannelsesmyndigheder, i højere grad møder op til de efteruddannelseskurser, projektet afholder ude i de lokale samfund. UGEL får herved dybere indblik i de specifikke behov, landsbyerne har. I Loreto-regionen bliver FORMABIAP inviteret til uddannelseskonferencer, hvor de præsenterer projektets mål og metoder. Endelig er tidligere medarbejdere hos FORMABIAP nu ansat som konsulenter for tosproget undervisning i Undervisningsministeriet, hvilket kan sikre fortsat opmærksomhed på området.

FORMABIAP har i juni 2014 deltaget i en partnerskabskonference arrangeret af Axis i Ayacucho, og har taget de første skridt til netværksdannelse med andre peruanske AXIS-NGO'ere.

AXIS på sin side får konkret indblik i kontekstens betydning for TIU. Denne viden kan AXIS anvende på andre AXIS-støttede projekter i Peru og Bolivia, ligesom AXIS kan anvende denne viden i den danske debat om modersmålsundervisning, andetsprogsundervisning og skolens rolle i f.t.inddragelse af elevernes forskellige kulturer.

B. PROJEKTANALYSE

B.1 Hvordan er projektet blevet forberedt?

Projektet udgør 3. fase af projektet: "Oprindelige folk i Amazonas:Uddannelse på egne betingelser".

Forberedelsesprocessen:

Projektansøgningen er forberedt i fællesskab med FORMABIAP gennem løbende kommunikation- og projektbesøg. En mere detaljeret gennemgang af samtlige besøg og deres formål kan læses i vedlagte Bilag 2. Her vil vi blot pege på, at besøgene har været foretaget af AXIS' pædagogiske konsulenter, monitorer, koordinatore, økonomiansvarlige og AXIS' udsendte praktikanter, som har opholdt sig et semester på projektet. Samtlige besøg udgør en vigtig forudsætning for at kende projektets og partnerens styrker og svagheder.

Projektkoordinatorerne Karen Prins og Lotte Lindberg besøgte Formabiap i februar 2014. Her konkluderedes at projektet på den ene side var godt i gang, men at vi behøvede en 3. fase til at konsolidere de pædagogiske forandringer, kategorisere og systematisere det undervisningsmateriale, der jævnlige bliver udarbejdet som en del af projektets aktiviteter, og i det hele taget erfaringsopsamle med henblik på at sikre projektets bæredygtighed.

AXIS og FORMABIAP's ledelse arbejdede derfor gennem 14 dage om formulering af en projektansøgning. Fra FORMABIAP deltog: Never Tuesta, leder af FORMABIAP, Carlos Panduro Bartra, projektets koordinator, de tre monitorer/projektlærere fra de 3 CEBES/projektzoner:1) Ivonne M.Sampayo Chanchari fra Tikuna-folket ved Bajo Amazonas nær Brasilien,2) projektlærer Rosa Amanda Flores Pasmíño fra Kukama Kukamiria-folket i det centrale Amazonas og 3) Rusbel Oraco, projektlærer fra Kichwa-folket ved Alto Napo-floden ved den ecuadorianske grænse. Desuden deltog tidligere projektmonitorer Richard Ricopa Yaicate, nu Rektor på FORMABIAPs tosprogede lærerseminarium Zungarococha, projektmonitor Haydeé Rosales, nu fastansat lingvist fra Zungarococha, og Oseas Ríos, seniorrådgiver i FORMABIAP.

AXIS' koordinatore afholdt work-shop med fokus på fortalervirksomhed, inspireret af Change Triangle.

Deltagerne udarbejdede problemanalyse, prioriterede relevante mål for fortalervirksomhed og udarbejdede interessentanalyse. Produkterne fra disse work-shops er indarbejdet i ansøgningen.

I samme projektforberegende fase, februar 2014, havde projektet besøg af Uddannelseskonsulent Isabel Ribera Gonzalez fra Instituto Pedagógico Popular i Lima. Isabel Ribera Gonzalez ledede den eksterne evaluering af fase 2, hvis råd og anbefalinger er indarbejdet i denne ansøgning. (Bilag 3 - Uddrag fra Evalueringsrapporten).

Diskussion af evalueringen, herunder bl.a. interviews med nøglepersoner, work-shops med erfaringsopsamling indgår også i denne projektansøgning.

Da denne ansøgning er en 3.fasesansøgning vil vi her kort skitsere erfaring og læring fra de tidligere faser.

1. fase havde til formål at udvikle og afprøve nye deltagerorienterede undervisningsmetoder til tosproget og interkulturel undervisning (TIU) i 3 udvalgte områder i Amazonas: Kichwa, Tikuna og Kukama Kukamiria-samfundene. Disse defineres som CEBES, som er en forkortelse "pilotcentre", hvor undervisning skal føre til bedre velfærd. I første fase var der særligt fokus på udviklingen af pædagogiske metoder, udarbejdelse af undervisningsmateriale, samt observation og sparring på lærernes undervisning. Det foregik bl.a. via efteruddannelse af en række lærere og besøg i landsbyerne af de 3 projektansatte monitorer. I denne fase indgik også udvikling af produktionshaver i tilknytning til skolerne, samt radioprogrammer.

Der blev anvendt meget tid på at bevidstgøre målgruppen om retten til TIU og på at motivere lokalsamfundene til at bakke op om forandringer i skolen. Samtidig blev der satset på at bevidstgøre myndighederne om de indianske børns grundlovssikrede ret til at modtage en kvalificeret tosproget og interkulturel undervisning og presse dem til at efterleve denne ret i praksis.

Der var i første fase problemer med at få dette til at fungere. AXIS/FORMABIAP besluttede derfor at sløjfe radioaktiviteter og produktionshaver i 2.fase. Dette for at kunne lave en mere sammenhængende og fokuseret pædagogisk indsats. Evalueringen af første fase konkluderede at projektets metode var god, men at en af de helt store udfordringer var lærernes ansættelsesvilkår. De bygger på et rotationsystem, hvilket giver stor udskiftning og demotivation i lærergruppen. En anden konklusion gik på monitorernes rolle, som vi ønskede at styrke med yderligere pædagogisk sparring.

2. Fase koncentrerer indsatsen om at styrke monitorer og projektkoordinator. Samtidig målrettedes fortalervirksomheden mod lærernes ansættelsesvilkår og tildelingen af tosprogede lærere på skolerne. Derudover blev der i 2. fase arbejdet målrettet med landsbyerne gennem aktiviteterne omkring den lokale udviklingsplan "plan de vida", den årlige olympiade/festival og integrationen af lærerens årsplan, "plan escolar" i landsbyens øvrige aktiviteter.

Mod afslutningen af 2.fase er projektet konsolideret i lokalområderne, hvor opbakningen til projektet er øget markant. Dette afspejler sig fx i, at andre landsbyer henvender sig for at blive en del af projektet. Der er stadig udfordringer knyttet til den faglige udvikling og de strukturelle barrierer omkring lærernes ansættelsesvilkår og tildelingen af lærere med kompetence indenfor TIU. Det har givet gode resultater at kvalificere den pædagogiske sparring af monitorerne og projektet fungerer nu i ligeså høj grad som et lokalsamfundsprojekt, som et pædagogisk efteruddannelseskursus.

3. fase vil som det fremgår af strategifsnittet medføre en yderligere fokusering. Projektet indsnævrer sig til 2 af de tre projektområder, nemlig Tikuna-samfundet ved Bajo Amazonas og Kukama Kukamiria-samfundene ved Bajo Marañon. Kichwa-samfundet ved Alto Napo floden er det område, hvor der i projektets to faser har været størst modstand, selvom der, især i 2.fase, er sket en positiv udvikling, bl.a. i form af, at lokalbefolkningen i en af de deltagende landsbyer er lykkedes med at holde myndighederne ansvarlige for at allokere tosprogede lærere til skolen. Alto Napo er svært tilgængeligt med store afstande, hvilket gør det dyrt og besværligt for projektets ansatte at monitorere projektet. Samtidig er der netop i dette område sket en stigning i pædagogiske initiativer fra det lokale UGEL's side, der inspireret af FORMABIAP's pædagogiske tilgang, arbejder med TIU i samarbejde med de lokale indianske organisationer. Det betyder at projektets 3. fase vil koncentrere sig om at konsolidere uddannelse på egne betingelser i Tikuna- og Kukamaområderne, som en pilotmodel, der kan bruges andre steder også. Der vil derfor i projektets sidste år indgå aktiviteter omkring publicering af undervisningsmaterialer og formidling af viden og metoder til andre områder. Derudover vil projektet i 3. fase styrke fortalervirksomheden blandt de lokale indianske organiseringer med baggrund i den øgede bevidsthed og involvering i lokalsamfundene.

Konkrete erfaringer og læring fra fase 2, der har været brugt til at justere 3. faseansøgningen. Den pædagogiske komponent.

Indenfor projektets pædagogiske målsætning har 2.fases satsning på sparring mellem projektkoordinatoren og monitorerne indbyrdes vist sig afgørende.

Der er registreret klar fremgang i skolerne. 70 % af lærerne anvender nu tosproglige strategier både i børnehaveklassen og i grundskolen op til 6. klasse (Kilde: FORMABIAP, Informe anual 2013) og elevernes læring er forbedret set ud fra resultaterne fra skolernes afgangsprøver. Eleverne er markant gladere for at gå i skole. (Kilde: Informes Narrativos IV, Formabiap 2013).

Den pædagogiske efteruddannelse og kapacitetsopbygning vil fortsat være et vigtigt omdrejningspunkt i 3. fase, dels fordi det er en lang proces at ændre pædagogisk praksis og internalisere ny viden, og dels fordi processen stadig er afhængig af monitorernes 4 årlige besøg i landsbyerne.

Erfaringerne viser, at nogle lærere kan have vanskeligt ved selv at kombinere de deltagerorienterede metoder med fagenes indhold. Derfor anbefalede den eksterne evaluering, at 3. fase skulle indeholde grundig erfaringsopsamling i form af systematisering, kategorisering og publicering af undervisningsmateriale, netop med

henblik på at fastholde den pædagogiske tilgang ude på skolerne og andre steder i Peru, hvor tosproget og interkulturel undervisning er en del af skolernes virkelighed.

Efter evalueringen satte projektet fokus på denne anbefaling. Der er nu udviklet en række instrumenter til systematisering af undervisningstemaer og metoder. Denne systematisering vil blive videreudviklet i fase 3. Vi ser også disse publikationer som brugbare materialer til fortalrararbejde.

Lærernes ansættelsesvilkår.

Projektets bæredygtighed er i høj grad afhængig af lærerne. Erfaringerne viser, at mange lærere har taget projektets mål om innovative, deltagerorienterede metoder til sig. Disse lærere fungerer som ildsjæle på skolerne. Men der er også meget modstand og manglende motivation fra lærernes side. De strukturelle problemer med lærernes ansættelsesforhold, der bygger på rotationsordninger, er stadig et problem i projektet. Rotationen forhindrer det kontinuerlige samarbejde om projektets pædagogiske tilgang, og kan munde ud i, at skolerne ikke får anvist tosprogede lærere med speciale i TIU. De étsprogede lærere føler ikke samme forpligtelse over for et tosprogsprojekt, også fordi de ikke forstår landsbysamfundets sprog og levevis.

FORMABIAP har øget indsatsen for at få de lokale myndigheder til at fastansætte lærere på landsbyskoler, og dermed bryde med det tidligere rotationsprincip.

I denne fase søges dette strukturelle problem løst via fortsat pres på lokale UGEL'er, ligesom de indianske organisationer, f.eks. AIDSESP ikke adresserer dette på tilfredsstillende vis.

Næste fase vil også støtte dannelsen af de pædagogiske netværk, hvor lærerne på det personlige og faglige plan kan erfaringsudveksle og udvikle en aktiv ansvarlig lærerrolle der skal styrke fornyelsen i skolen.

Relationen mellem skole og samfund.

I 80 % af projektets landsbyer har monitorer, lærere og landsbybeboere udarbejdet en fælles plan, som integrerer Plan Educativo og Plan de Vida Comunal (Informe Narrativo Anual 2013). Planerne tager udgangspunkt i relationen mellem landsbysamfundet og skolen. Landsbyen involveres ved at identificere de mest presserende problematikker i landsbyens liv, og disse problematikker indskrives i Plan de Vida Comunal. F.eks. har projektet og dets "plan de vida comunal" resulteret i undervisningsforløb om træfædtningsproblematik, affaldsproblematik mm. Disse pædagogiske tiltag har styrket forholdet mellem skolen og samfundet og visse steder gjort skolen til et led af et lokalt udviklingsprojekt samtidig med at de pædagogiske mål også opfyldes.

Denne integration af "plan educativo" og "plan de vida" vil projektet konsolidere til at omfatte alle projektskolerne, og blive et svar på hvorledes de oprindelige folks sprog, kulturer og skolekundskaber spiller sammen i udviklingen af lokalsamfundet, den kollektive identitet og kulturelle arv.

Aktivt medborgerskab.

Et resultat der ifølge evalueringen vi vil bygge videre på er landsbybeboernes bevidstgørelse om aktivt medborgerskab for opnåelse af en kvalitativ skolegang for deres børn.

Projektet har eksempler på en landsby, der efter 5 års deltagelse i projektet fik anvist en lærer, der ikke var uddannet med TIU som speciale. Her fik forældrene genetableret det lokale landsbyråd, som trådte i aktion. Sammen henvendte de sig til de lokale myndigheder og krævede en uddannet lærer. Deres anstrengelser lykkedes og landsbyrådet fortsatte derefter med at afholde jævnlige møder. Dette eksempel på aktivt medborgerskab vil blive støttet i det ansøgte projekt og vil spille sammen med målet om fortalervirksomhed på lokalt og regionalt niveau.

Som det kan ses er visse områder i projektet nået langt i forhold til de opstillede mål, og der er opnået vigtige resultater i f.t. at sikre projektets bæredygtighed om uddannelse på egne betingelser for indianske børn og unge i Amazonas. Samtidig er der en række forhold, der endnu ikke er adresseret og som gør, at projektet ikke kan betegnes som fuldstændig konsolideret og bæredygtigt. Disse forhold vil blive behandlet yderligere i problemanalysen og i strategien.

B.2 Hvilken sammenhæng indgår projektet i?

Den uddannelsespolitiske kontekst

Peru ratificerede i 1989 ILO's Konvention 169 (Tribal Peoples Convention), og denne blev indskrevet i grundloven i 1993. Den sikrer oprindelig folk retten til tosproget, interkulturel undervisning TIU.

I Peru er det statens opgave at udbyde en tosproget interkulturel uddannelse til de oprindelige folk, ligesom det er statens opgave at sikre, at interkulturalitet indgår som et gennemgående tema i landets uddannelsessystem. At uddannelserne skal integrere den interkulturelle dimension ses som et middel til at opnå en anerkendelse af den indianske kultur på lige plan med den dominerende kultur i samfundet. En uddannelse med en integreret interkulturel dimension er dog langt fra hverken udviklet eller implementeret, dels pga. af manglende vilje hos de nationale og regionale uddannelsesinstanser, dels pga manglende viden om, hvordan uddannelsen kan opbygges og implementeres.

Decentralisering af Uddannelsessystemet

I 2002 blev der på nationalt plan vedtaget to decentraliseringslove. Formålet med disse love var at decentralisere flere af statens funktioner til regionerne og provinserne ved at demokratisere såvel de centrale som de decentrale statslige instanser og dermed give civilsamfundet medbestemmelse i formuleringen af politikker, økonomiske prioriteringer og udviklingsplaner på bl.a. uddannelsesområdet. Denne positive demokratisering og decentralisering af uddannelsessystemet har medført en større bevidsthed om de oprindelige folks uddannelsesbehov. I mange peruanske regioner har det medført, at de oprindelige folks organisationer aktivt påvirker regionale og lokale uddannelsespolitikker. Her kan henvises til projekter AXIS støtter andre steder i Peru. F.eks. Moray-projektet i Cuzco, der i sin pædagogik har integreret dyrkelse af køkkenhaver som udgangspunkt for elevernes skolekundskaber. De regionale uddannelsesinstanser har anbefalet denne kobling mellem læring og det praktiske. I Ayacucho er TAREA, en anden AXIS-partner i syd, i færd med at udarbejde modeller for elevdemokrati i folkeskolens ældste klasser. Dette arbejde vinder også genklang hos de regionale myndigheder.

Lovgivende og udøvende institutioner på uddannelsesområdet

I Peru er der 3 regeringsniveauer på uddannelsesområdet på hhv. nationalt, regionalt og lokalt plan. På det nationale niveau er Uddannelsesministeriet (MINEDU), som igen har nedsat et styringsorgan for Interkulturel Tosproget Undervisning i Landzoner, DEGEIBIR - Dirección General de Educación Intercultural Bilingüe y Rural. På provinsniveau fungerer uddannelsesudvalget GOREL under Loreto Regeringen, og på lokalt plan har Uddannelsesministeriet nedsat UGEL - La Unidad de Gestión Educativa Local (UGEL), som er decentrale organer i provinserne. UGEL er ansvarlig for at føre tilsyn og overvåge, at love bliver implementeret på det lokale plan og dermed også på projektets skoler. Disse organer og deres betydning er derfor vigtige at analysere og medtage i sin strategi for et solidt uddannelsespolitisk samarbejde.

Den politiske kontekst.

I juli 2011 overtog den venstreorienterede Ollanta Humala præsidentembedet. Humala har talt varmt for de oprindelige folks rettigheder og ikke mindst for adgang til kvalitetsuddannelse til alle. Ved udgangen af 2011 iværksatte regeringen en registrering af samtlige tosprogede skoler i Peru med henblik på at få overblik over, hvor mange tosprogede lærere der mangler for at kunne opfylde retten til tosproget interkulturel undervisning. Efter Humalas indtrædelse er der ligeledes ansat flere oprindelige folk i politik end set tidligere og flere af FORMABIAP og AXIS' samarbejdspartnere, som har specielt kendskab til TIU og oprindelige folks forhold, er indtrådt i nøglestillinger i blandt andet det statslige Undervisningsdirektorat. Disse udnævnelser vurderes til at være yderst gunstige for projektets fortalervirksomhedsarbejde, fordi uddannelsesmyndighederne her igennem kan påvirkes og deres kendskab til de oprindelige folks uddannelsesvilkår bliver synlige på højeste plan. Men efter et par år som præsident synes Humalas regering dog at have indtaget en noget konservativ styreform uden den store nytænkning i forhold til at løse landets problemer omkring sociale konflikter, miljøet, borgernes sikkerhed, decentralisering samt fattigdomsbekæmpelse. Regeringen har valgt ikke at prioritere de mekanismer vedr. oprindelige folks rettigheder, som er nedfældet i Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO)'s konvention nr. 169, som Perus kongres enstemmigt har ratificeret. På undervisningsområdet betød det at Undervisningsministeriet i starten af 2014 meddelte, at de ville gennemføre interne omorganiseringer, som ville medføre en klar indskrænkning af DEGEIBIR's beføjelser. DEGEIBIR udfører den omtalte registrering af tosprogede skoler og lærere i Peru. FORMABIAP gjorde indsigelser og advarede Undervisningsministeriet mod en sådan omorganisering, fordi en svækkelse af DEGEIBIR's arbejde ville modarbejde de oprindelige folks lovbefæstede rettigheder. Sagens endelige udfald er endnu ikke afgjort, og frustrationen er stor og viser under alle omstændigheder, at regeringen ikke nødvendigvis er stabil i sin støtte til den oprindelige befolkning og deres uddannelsesvilkår.

Andre indsatser inden for uddannelse.

I denne kontekst har den peruanske regering startet sociale programmer rettet mod befolkningsgrupper der lever i ekstrem fattigdom, deriblandt de grupper som er en del af dette projekt. "Juntos" er ét af disse programmer og yder en støtte på 100 soles pr. måned (ca. 35 dollars) til alle mødre med skolesøgende børn. For at berettige sig til denne støtte skal mødrene kunne fremvise en tilstedeværelsesprotokol, som skoleinspektøren for den lokale skole udarbejder. På denne måde fremmer man samtidig børnenes indmeldelse i skolesystemet og sikrer deres tilstedeværelse.

Projektets kulturopfattelse.

Projektets kulturopfattelse lægger sig op af Kirsten Hastrups dynamiske kulturbegreb, hvor kulturen forstås som værdier, forståelser og handleformer mm. man fødes ind i og overtager, men samtidig også skal ses i et samspil med det konkrete levede hverdagsliv, som noget som man hele tiden medskaber og forandrer. Der skal derfor kigges tilbage og fremad på én gang. På den ene side er det, i en del af de involverede lokalsamfund, nødvendigt at genopdage gamle traditioner, revitalisere sproget, genfortælle historien osv. som en del af en proces, der handler om at finde sine kulturelle rødder, og forstå hvor man kommer fra. På den anden side er det nødvendigt

at sikre at kulturopfattelsen ikke bliver tilbageskuende og museumificerende¹, fordi den risikerer at skabe indiansk identitet som noget forhistorisk og statisk, der ikke er forbundet med det konkrete levede liv. Som det vil fremgå af problemanalysen vil sammenknytningen af udviklingen af indiansk identitet til det konkrete hverdagsliv og de udfordringer som det medfører, hvor kulturen udvikler sig i tæt tilknytning til de sociale levevilkår være befordrende for udvikling af det sidste. I forhold til undervisningen i skolen betyder det, at skolen på den ene side må sikre at børnene får viden om, hvor de kommer fra sprogligt, kulturelt, historisk osv., og på den anden side må klæde dem på til at tage aktivt stilling og handle i en nutidig kontekst. Skolen må derfor være en integreret del af samfundet så undervisningen er relevant ift. det hverdagsliv børnene lever, og det samfund de er en del af. Ud over et dynamisk kulturbegreb ligger der i TIU en væsentlig understregning af interkultur. Axis forstår interkultur som *mellem* kulturer. TIU må bevæge sig mellem kulturer og ikke kun *i* kulturer. Det betyder at skolen i Amazonas ikke bare skal udskifte lærebøgerne om Kongen i Spanien og trafiklysene i Lima med kanobygning og Quechua-undervisning, men skal bevæge sig mellem kulturer. En to-sproget-interkulturel undervisning klæder de indianske folks børn på til at forstå og øve indflydelse i det peruvienske majoritetssamfund og er herved et middel til at nå projektets mål om at udvikle en lokal indiansk kapacitet til at forbedre de sociale levevilkår. Tosproget interkulturel undervisning er en åben og nysgerrig undervisning, hvor der udveksles mellem kulturer gennem møder, tekster, videns og forståelsesformer, frem for en bevarende og lukket undervisning, der eksklusivt fokuserer på sig selv. Denne opfattelse af TIU har været til vedvarende diskussion med FORMABIAP i de 5,5 år projektet indtil har kørt, og vil sikkert være ved i 3. fase.

Derudover bygger analysen på en forståelse af TIU hvor sprog, samfund og skolegang er knyttet tæt sammen, og hvor skolen indtager en nøgleposition i at sikre oprindelige folks ret til at definere sig selv, hvor videns- og forståelsesformer er knyttet til kulturen, både forstået som sproget, traditioner, ritualer osv., og som hverdagsliv og samværsformer i en nutidig kontekst. Der ligger her i en forestilling om at stærkere indiansk identitet og selvbevidsthed udgør et vigtigt fundament for at handle aktivt og relevant til at sikre og udvikle levevilkår for oprindelige folk i Amazonas.

B.3 Problemanalyse

Nyere tal fra 2013 i ECE- undersøgelse fra MINEDU, Undervisningsministeriet, om uddannelse og fattigdom viser, at Loreto-provinsens skoleresultater for elever i slutningen af 2. klasse er de laveste på landsplan. Ligeledes viser undersøgelsen, at i 2011 er 45,7% defineret som fattige blandt de personer, der taler et oprindeligt sprog, hvilket er næsten det dobbelte af fattige med spansk som modersmål, i alt 24,1%. Ligeledes er fattigdommen i landzonerne på 56,1% af befolkningen, hvilket svarer til 3,1 gange så stor som i byerne.

Begrænset udøvelse af ret til kvalificeret tosproget, interkulturel undervisning i Amazonas.

Den peruanske grundlov anerkender landet som en multikulturel stat, men landets officielle politik lever langt fra op til at respektere dette. Som konsekvens af denne manglende anerkendelse af oprindelige folks behov for en tosproget interkulturel uddannelse, får de oprindelige folk en monokulturel undervisning, som er nedsættende overfor indianske kulturer. Undervisningen foregår overvejende på spansk, og skolemateriale refererer til bylivet og den dominerende kultur. Derudover er undervisningsformen, som i resten af Peru, autoritær, og eleverne inddrages ikke i undervisningen.

Lærerne på skolerne i oprindelige folks områder har ofte ikke den fornødne uddannelse, hverken fagligt eller sprogligt. På politisk plan er der ikke den store velvilje. Uddannelsessektoren har en overvejende diskriminerende holdning til oprindelige folk og deres uddannelsesbehov. Denne situation medfører, at oprindelige folks børn får en utilstrækkelig og ikke relevant undervisning, som giver dem dårligere skolekunderskaber, lavere selvværd, og begrænsede muligheder for at blive aktive medborgere.

Den geografiske, sociale og kulturelle kontekst.

I hver af projektets 2 indsatsområder er der særlige udfordringer. Hos Kukama-befolkningen er der udbredt modstand mod projektet fra lokale embedsmænd inden for uddannelse. Primært fordi majoriteten af eleverne har spansk som modersmål, og de derfor af myndighederne ikke betragtes som indianske folk med ret til TIU. Imidlertid kræver de oprindelige folk, med støtte fra bl.a. deres lokale organisationer, i stigende grad at der indføres TIU i de lokale skoler, og at deres børn dermed modtager den undervisning, de lovpligtigt har ret til. Derudover er kukama kukamiria-befolkningens levevis påvirket af de negative konsekvenser ved olieudvinding. Fisk er kukama kukamiria-folkets primære ernæringskilde, men olieudslip i Marañón-floden har medført nedgang i fiskeriet og giver dårlig drikkevand, hvilket igen medfører sygdom og underernæring. Hos Tikuna-befolkningen, er der en stigende udbredelse af dyrkning af coca til fremstilling af kokain, og der er dermed en stadig større tilstedeværelse af narkohandlere. Denne tilstedeværelse lokker nogle oprindelige folk ind i fremstilling og distribution af kokain. Det kan bevirke, at de opgiver at dyrke egne fødevarer og derved bliver afhængige af kokainproduktionen. Narkohandlen medfører desuden splittelse af tidligere fællesskaber og har medført generel utryghed i befolkningen.

¹ Se bl.a. Wetherell & Potter om kultur som museum.

Projektområderne er således presset på kultur og identitet. Gamle fællesskaber nedbrydes og der opstår ikke nye sammenhænge, som kan binde befolkningen sammen. Den indianske identitet står derfor svagt, hvilket gør det vanskeligere at forsvare rettigheden til TIU.

Generelt er de geografiske forhold i områderne krævende. Der er store afstande, der skal tilbagelægges med båd, til fods eller i begrænset omfang med fly. Store beboelsesområder oversvømmes hvert år. I de seneste år har oversvømmelserne været kraftigere og længerevarende end tidligere. I op til 3 måneder kan landsbyer være oversvømmet, hvilket har konsekvenser for en regelmæssig skolegang.

Landsbyernes fiskeopdræt ender ofte med store tab for det enkelte lokalsamfund, idet fiskene med oversvømmelserne svømmer ud over dammene og blander sig med bestanden i de store floder. Ligeledes er kommunikationen til omverdenen ringe udbygget. Ganske få steder er der mulighed for telefonopkald og radiokontakt.

I projektområderne spiller tilstedeværelsen af de religiøse organisationer også en rolle.

Evangelisterne er direkte imod udbredelsen af de oprindelige folks sprog, deres kulturelle værdier og praksisser og modarbejder derfor udviklingen af en tosproget interkulturel undervisning, da de mener en sådan undervisning ikke er i overensstemmelse med den kristne tro.

Den katolske kirke er derimod generelt positivt indstillet overfor TIU og medvirker gerne til at de oprindelige folk gennem en relevant uddannelse får mulighed for at indfri deres rettigheder, så længe disse ikke strider mod de religiøse forskrifter.

Oprindelige folk og fattigdom.

Selvom oprindelige folks politiske repræsentation er steget, er der ikke sket mange økonomiske og sociale fremskridt. Det fremgår af en undersøgelse udarbejdet af Verdensbanken (2005) vedrørende oprindelige folk i Latinamerika i perioden 1994-2004. Det skyldes blandt andet, at den peruanske stats karakteristika og dens etnocentriske politik medfører, at oprindelige folk forsat ekskluderes, diskrimineres og udelukkes fra at deltage i samfundet og udøve deres rettigheder. Undersøgelsen viser endvidere, at de oprindelige folk fortsat lever under ekstrem fattigdom, har større udbredelse af sygdomme, lever under social diskrimination og begrænset adgang til uddannelse. Uddannelsen er desuden af dårlig kvalitet og lever langt fra op til den uddannelse de oprindelige folk har en lovpligtig ret til. Studiet viser:

- Af alle fattige hjem i Peru, er 43 % oprindelige folk (fattighedsraten ligger på 34,8 % (2009-tal))
- I regnskoven lever 41 % i ekstrem fattigdom
- Børnedødeligheden i regnskoven er 125 pr. 1000 fødte børn (det nationale gennemsnit er 43 pr. 1000)
- Adgang til basal service (vand, kloakering, el i hjemmene osv.) er stort set ikke-eksisterende i størstedelen af landsbyerne i Amazonas regnskoven.

En undersøgelse af UNICEF og Save the Children fra 2009 viser:

- Knap 75 % af de oprindelige folks børn i regnskoven har adgang til grundskolen
- Ca. 13 % af børnene i regnskoven er indskrevet i mellemskolen
- Knap 50 % af de oprindelige folks børn i Amazonas mellem 7 og 12 år er mellem 3-5 år skolemæssigt bagud ift. deres alderstrin
- Knap 4 % af de oprindelige folks børn mellem 13 og 17 år har et uddannelsesniveau der svarer til deres alderstrin

Kilde: "Niñez indígena y Educación Intercultural Bilingüe en el Perú" (Vázquez, Enrique, 2009), finansieret af UNICEF og Save the Children

Årsager der har ført til at hovedproblemet eksisterer.

(Hovedproblemet: At de oprindelige folk ikke håndhæver deres grundlovssikrede ret til en tosproglig interkulturel grunduddannelse, samt at disse oprindelige folk ikke udfører et aktivt medborgerskab).

a) Børnene modtager for få undervisningstimer i et for kort skoleår.

De to sprogede lærere bliver ofte ansat på etårige kontrakter, og deres pædagogiske indsats går derfor tabt efter bare et år. Ydermere er det et stort problem, at mange af de skolelærere, der bliver ansat i de oprindelige folks skoler, er etsprogede (spansktalende) og derfor selvsagt ikke kan undervise på det oprindelige sprog. Før en lærer bliver fastansat, arbejder læreren først en del år på etårige kontrakter. Disse ikke fastansatte lærere kan ikke selv vælge, hvilke skoler de vil arbejde på og sendes derfor ofte ud på skoler, der enten ingen eller meget lav prestige har, for eksempel skoler i landsbyer i bjergene eller i regnskoven. De bor langt væk hjemmefra, er ikke motiverede, og forlænger ofte ferier og weekender med adskillige dage.

b) Lærerne mangler uddannelse, efteruddannelse, viden og færdigheder indenfor TIU.

En del af de lærere taler udelukkende spansk, nogle har endnu ikke færdiggjort deres uddannelse og de der har, har oftest en mangelfuld uddannelse; ydermere føler de udefrakommende lærere sig ofte fremmedgjorte over for de samfund, de arbejder i, de har ofte svært ved at forstå de lokale kontekster og de oprindelige folks interesser

og har ingen viden om TIU.

Desuden er der både blandt tosprogede og etsprogede lærere en meget begrænset viden om TIU og manglende kompetencer til at forandre curriculum og metoder i retning af en TIU, knyttet til lokal kontekst. De er ofte afhængige af at følge de fortrykte manualer fra undervisningsministeriet.

c) Lokalsamfundet involverer sig kun begrænset i skolens liv.

Generelt har de oprindelige folk fortsat den opfattelse, at ansvaret for deres børns uddannelse ligger hos læreren. Denne opfattelse har de fået bekræftet gennem mødet med en monokulturel skole, der ikke anså deres samarbejde som vigtig eller relevant. Opfattelsen er ved at ændre sig i projektområderne, og forældrene er langsomt begyndt at interessere sig for at deltage i deres børns uddannelse. Denne interesse skyldes først og fremmest udarbejdelsen og tilpasningen af landsbyens liv, Plan de Vida, til lærerens, elevernes og skolens Plan Educativo. De landsbyer, der har begrænset involvering i skolens liv, og direkte modstand mod projektet om TIU er landsbyer, der ikke ser forbindelsen til skolen som relevant, og ej heller skolens forsøg på at vedligeholde modersmålene.

d) Myndighederne udviser begrænset interesse for adgang til en kvalificeret TIU.

På trods af at tosproget interkulturel undervisning er et lovkrav efterleves det langt fra ude i Amazonas-regionen. På politisk plan er der ikke velvilje. Mange politikere og embedsmænd i uddannelsessektoren prioriterer ikke arbejdet med oprindelige folk. Det betyder at der ikke er nogen opfølgning fra de lokale myndigheder, når børnene ikke får den undervisning de har ret til. Fx. vender læreren ikke tilbage fra ferie, eller myndighederne prioriterer ikke allokering af tosprogede lærere til landsbyer, der har krav på det.

e) De indianske organisationers opfatter uddannelse som skolens/lærerens domæne.

De indianske organisationer opfatter generelt børnenes skolegang og uddannelse som lærerens område og er mere optaget af at arbejde for retten til territorium, adgang til naturressourcer mm. Det betyder, at de lokale indianske organisationer ikke i tilstrækkelig grad fastholder myndighederne på deres forpligtelser over for børnene i de indianske landsbyer. Dette går igen på alle niveauer, helt ned til den konkrete landsby, hvor mobilisering netop har koncentreret sig om kampen for jord og territorium og hele vejen til AIDSESEP, som FORMABIAP er en del af. Her opfattes uddannelse og kampen for TIU for FORMABIAP's anliggende fremfor at være på hovedorganisationens dagsorden. Det betyder at fortalervirksomhed for TIU kæmper om opmærksomheden sammen med andre vigtige dagsordener for de indianske folk.

Vedr. kønsaspekter i arbejdet. Pigerne som tredobbelt ekskluderede.

I Peru taler man om en tredobbelt eksklusion i samfundet for unge piger fra oprindelige folk. 1. De er fattige, 2. de er oprindelige folk og 3. de er piger. Hvis en fattig familie skal vælge mellem at sende deres datter eller søn i skole, vil de ofte vælge sønnen, fordi mænd opfattes som tilhørende den offentlige sfære, mens kvinder tilskrives rollen som husmor. En datter vil typisk gå ud af skolesystemet efter 6. klasse, fordi overgangen til "secundaria", medfører et skoleskift som igen betyder at eleverne skal flytte hjemmefra. Mange forældre er betænkelige ved at sende deres pige til et nyt liv i den nærliggende købstad.

Relationerne mellem kvinder og mænd i de lokale samfund bygger ofte på veldefinerede roller, der er meget ulige, og hvor kvinderne har en sårbar position. I de lokale samfund, som dette projekt arbejder med, forventes det, at pigerne og kvinderne tager sig af husholdningen, fordi manden er væk på arbejde i marken det meste af dagen. Det betyder også, at der er meget lidt rum til kvinder i de formelle beslutningsprocesser i de lokale samfund og på samfundets øvrige niveauer.

Hvilke problemer vil dette projekt prioritere?

Projektet vil prioritere:

1. Lærernes manglende kvalifikationer til at undervise med baggrund i TIU

Hvordan: Styrke lærernes pædagogisk kompetenceudvikling så disse er i stand til at undervise ud fra en tosproget og interkulturel platform. Udvikle materialer og systemer til anvendelse på FORMABIAP's lærerseminarium, der styrker lærernes TIU.

2. Landsbybeboerne anvender ikke skolen som deres redskab til lokalsamfundsudvikling.

Hvordan: Styrke landsbybeboernes ejerskabsfølelse over for skolen ved at styrke skole-hjem-samarbejdet.

Styrker lokalsamfund og implementerer "proyectos de vida" med "plan escolar" så lokalsamfundets virkelighed og kontekst beskrives i en fælles udviklingsplan.

3. Myndighederne allokere ikke TIU-lærere til skolerne og garanterer ikke kontinuiteten i lærerstabten.

Hvordan: Udvikle og gennemføre en målrettet fortalervirksomhed primært rettet mod UGEL og regionale uddannelsesmyndigheder. Styrke lærere og landsbysamfund så disse kan kræve deres grundlovssikrede ret til TIU.

B.4 Interessentanalyse

Primære aktører lokalt	Interesse i projektet	Modstand mod projektet	Styrker	Svagheder
Børn og unge i de deltagende landsbyer	Primære rettighedshavere og projektets primære målgruppe.			
Lærere (primære deltagere i projektet)	Muligheden for at få udviklet faglige kompetencer. Forbedrede ansættelsesvilkår	Bekymring for at arbejdsbyrden øges.	De er forandringsagenter. Muligheden for at gøre en forskel for lokalsamfundet.	De er ikke altid deres ansvar bevidst
Skoleledere (Deltagere i projektet)	Giver skolen status	Angst for at demokratisere ledelse af skolen	Anerkendes som ansvarlig for uddannelse af de kommunale og regionale myndigheder.	Autoritær ledelsesstil
AMAPAF/AAPAF A (forældreorganisationer) (Deltagere i projektet)	Forbedre uddannelsen for deres børn	Manglende tillid til lærerne	Mulighed for at påvirke udviklingen af skolen	Svag støtte til deres børns læring.
APU/lokale ledere (Deltagere i projektet)	Lokalsamfundets velbefindende.	Mistillid til de relevante myndigheder. Opfatter sig ikke altid som en del af det pædagogiske projekt.	Repræsenterer lokalsamfundet overfor offentlige og private institutioner. Potentielt en magtfuld position, fordi de indkalder til møder, lave klager, rapporter relateret til skole.	Handler nogle gange for egen vindings skyld. De er ikke demokratiske.
Primære aktører Distrikt	Interesse i projektet	Modstand mod projektet	Styrker	Svagheder
Indianske organisationer på distriktsniveau	Forbedring af undervisningen for børn og unge i CEBES. Implementationen af TIU.	Andre vigtige dagsordener som fylder mere, så som territorie og olieselskaber.	Kender familiernes interesser og forventninger til deres børns skolegang. Repræsenterer sine landsbyer paa lokalt, distrikt og regionalt niveau.	Ringe deltagelse i mere permanent form i konkrete aktioner overfor de offentlige myndigheder i forhold til implementeringen af TIU.
Kommuner/borgmestre	Forbedre uddannelsen for børn og unge i sit område. Modtage		Tilstedeværelse i lokalsamfundet. Kender behov i skoler og lokalsamfund. Administrerer	Svage relationer med andre institutioner i sit område. Iværksætter handlinger

	genvalg.		logistiske og økonomiske ressourcer som kan imødekomme disse behov. Repræsenterer lokalsamfundene over for resten af det offentlige system.	der er forbundet med egne interesser.
Primære aktører på regionalt niveau	Interesse i projektet	Modstand mod projektet	Styrker	Svagheder
UGEL/DREL	Forbedring af TIU i de indianske landsbyer.	Udviser svaghed ved den manglende forståelse for TIU. Angst for at miste jobs blandt tjenestemænd.	Har magten til at styre og regulere gennemførelsen af TIU. Ansvarlige for kontrakter og aftaler for lærere.	-Lille forståelse og bevidsthed om socio-kulturelle, sproglige og økonomiske mangfoldighed i oprindelige folk. Korruption og nepotisme
GOREL (Provinsregering)	Forbedring af uddannelsesniveauet i provinsen (det laveste i Peru)	Er bekymret for at deres egne uddannelsesinitiativ PER, EIB, ikke bliver gennemført i landsbyerne.	Har magten til at foreslå og udføre retningslinjer, der sikrer en vedvarende udvikling i retning af TIU. Har økonomiske og logistiske ressourcer til dette.	Udnytter ikke de allerede eksisterende erfaringer med TIU i regionen. Ringe forståelse for og sensibilitet over for den socioøkonomiske og sproglige diversitet blandt de oprindelige folk i regionen. Nepotisme.
Primære aktører nationalt	Interesse i projektet	Modstand mod projektet	Styrker	Svagheder
AIDSESEP	Udvikling af uddannelsesvisioner, der understøtter forbedring i levevilkår og livskvalitet for oprindelige folk i Amazonas.		Repræsenterer de oprindelige folk i Amazonas.	I forhold til den vedvarende invadering på indianske territorier, opfattes uddannelse ofte som 2. prioritet.
MINEDU/DIGEIBIR (Undervisningsministeriet)	Indførelse af TIU i Amazonas.	Ønsker målbare resultater for elevernes læring. Holdningsspørgsmål	Sætter den normative og politiske retning og standard som alle involverede skal leve op til.	Mister indflydelse hos de regionale og lokale uddannelsesmyndigheder.

C1 – Målgruppe og deltagere.

Primære målgrupper

717 elever fra TIU skoler i Tikuna og Kukama lokalsamfundene
 55 Lærere fra skolerne i Tikuna og Kukama lokalsamfundene
 2309 Landsbybeboere fra Tikuna og Kukama lokalsamfundene
 30 Embedsmænd fra de lokale og regionale uddannelsesforvaltninger
 20 Ledere af de oprindelige folks organisationer ACODECOSPAT, FECOTYBA og AIDSESEP

Sekundære målgrupper:

2276 Beboere i projektlandsbyerne
 139 Lærerstuderende fra FORMABIAP's lærerseminarium i Zungarococha
 21 Seminarielærere med speciale i TIU (FORMABIAP's lærerseminarium)
 21 FORMABIAP's administrative personale
 19 Lærere fra uddannelsesnetværket Red Educativa Comunal

Målgruppe	Socialt/etnisk tilhørsforhold	Område	Mænd	Kvinder	Total
Primær målgruppe					
Elever	Oprindelige folk	Tikuna og Kukama	367	350	717
Lærere i landsbyskoler	Oprindelige folk og ikke oprindelige folk	Tikuna og Kukama	32	23	55
Landsbybeboere	Oprindelige folk	Tikuna og Kukama	1189	1120	2309
Embedsmænd fra lokale uddannelsesforvaltninger	Oprindelige og ikke oprindelige folk	Provinser:	22	8	30
Ledere af oprindelige folks organisationer	Oprindelige folk	Tikuna og Kukama	12	8	20
Sekundær målgruppe					
Beboere fra landsbyer, hvor lærerne indgår i netværket	Oprindelige folk og ikke oprindelige folk.	Tikuna og Kukama	1192	1084	2276
Lærerstuderende fra FORMABIAP	Oprindelige folk	Tikuna og Kukama	96	43	139
Seminarielærere fra FORMABIAP	Oprindelige og ikke oprindelige folk	Tikuna og Kukama	9	12	21
Administrative personale fra FORMABIAP	Oprindelige og ikke oprindelige folk	Tikuna og Kukama	8	13	21
Lærere fra uddannelsesnetværket	Oprindelige og ikke oprindelige folk	Tikuna og Kukama	9	10	19

C.2 Projektets målsætninger og succeskriterier (indikatorer)

Projektets udviklingsmål:

De oprindelige folk håndhæver deres grundlovssikrede ret til en tosproglig interkulturel uddannelse, samt er aktive medborgere.

Projekt mål 1	Indikatorer	Kilder
D.31/12 2017 modtager eleverne en tosproget interkulturel undervisning på de 9 pilotskoler fra de 2 CEBES i Kukama-Kukamiria og i Tikuna-samfundene.	1.1 70% af pilotskolerne arbejder lærerne aktivt og integreret med TIU 25% af skoleåret.	1.1 - Lærernes års- og undervisningsplaner. -Elevernes produkter. -Monitorenes observationer. -Planer for og referater af workshops om retten til TIU for børn, forældre og lærere.
	1.2 75 % af eleverne i pilotskolerne har forbedret deres læring i de respektive fagområder.	1.2 - Årets testresultater. - Referater fra møder i forældreorganisationerne.
	1.3 70 % af eleverne på pilotskolerne møder	1.3 Fremmødeprotokol.

	<p>regelmæssigt i skole.</p> <p>1.4 70 % af eleverne på pilotskolerne deltager aktivt i projekter, der med udgangspunkt i rettigheder og pligter sigter mod at løse problemer i lokalsamfundet.</p> <p>1.5 70 % af forældrene deltager i pilot skolernes daglige liv og udvikling og understøtter børnenes fremmøde og projekter.</p>	<p>1.4 – Planer for projekterne - Referater fra projektmøder - Projektevalueringer.</p> <p>1.5 Referater fra forældremøder.</p>
Projekt mål 2	Indikatorer	Kilder
D. 31/12-2017 udarbejder og implementerer lokalsamfundene "proyectos de vida" med TIU som en integreret del.	<p>2.1 D 31/12-2017 forefindes planer for "proyectos de vida" med integreret TIU for 9 lokalsamfund som deltager i projektet.</p> <p>2.2 Monitorerne har gennemført aktiviteter med aktiv deltagelse af 70% af landsbyboerne, kvinder, mænd, børn, og lærerne på tværs af "proyecto de vida" og "plan educativo".</p> <p>2.3 70% af landsbyboerne, mænd og kvinder, og lærerne deltager i diverse kulturelle udtryk og bidrager aktivt i aktiviteter, hvor der udveksles og spredes viden og kultur.</p>	<p>2.1 - Lokale udviklingsplaner knyttet til "Proyectos de Vida" - Lærernes årsplaner.</p> <p>2.2 Lokale udviklingsplaner, mødereferater, lærernes undervisningsplaner, børnenes produkter. -Referater og fremmødelister fra møder i lokalsamfundet.</p> <p>2.3 Lokale udviklingsplaner - Fotos fra kulturelle aktiviteter - Interviews med landsbyboere og lærere.</p>

Projekt mål 3	Indikatorer	Kilder
D.31/12-17 fastansætter uddannelsesmyndighederne/UGEL uddannede lærere med TIU som speciale på pilot skolerne i projektområderne.	<p>3.1 Skoleåret starter rettidigt første uge af marts i 100 % af de deltagende skoler.</p> <p>3.2 Syv af projektets skoler har ansat lærere der er uddannet med TIU som speciale og taler børnenes sprog-.</p> <p>3.3 Lærernes fravær er nedbragt til 10% pr. måned.</p>	<p>3.1 Skoleledernes rapportering til FORMABIAP. Rapport om Skolestart.</p> <p>3.2 UGEL's registrering af læreransættelser - Årlige registrering af fastansatte lærere på projektets skoler. - Evalueringer fra lokalsamfundet</p> <p>3.3 Skolernes registrering af lærernes fremmøde.</p>

C.3 Resultater (outputs) og projektaktiviteter

Projekt mål 1:

D.31/12 2017 modtager eleverne en tosproget interkulturel undervisning på de 9 pilotskoler fra de 2 CEBES i Kukama-Kukamiria og i Tikuna-samfundene.

Resultater - projekt mål 1.	Aktiviteter - projekt mål 1.
<p>1.1 Lærerne er opkvalificerede til at basere deres undervisning på en integreret TIU.</p> <p>1.2 I marts 2017 er der udgivet to hæfter til undervisningsbrug; lærerens hæfte og elevens hæfte om rettigheder, miljø og kultur ud fra deltagerorienterede metoder.</p> <p>1.3 Over halvdelen af projektets landsbyboere, også fra de pædagogiske netværker, forældre, lærere, elever, har opnået en større bevidsthed om retten til TIU.</p>	<p>1.1.1 Projektets monitorer giver lærerne, FORMABIAP's team (herunder Zungarococha lærere) samt UGEL-repræsentanter undervisning og workshops i praktiske metoder og principper bag TIU, herunder miljøbeskyttelse og territorieforvaltning.</p> <p>1.1.2 Monitorerne udøver supervision af lærernes undervisning</p> <p>1.1.3. Ved projektopstart gennemfører AXIS en intro til temaet "Gender og TIU" for projektets lærere og personale.</p> <p>1.2 Koordinator og monitorer systematiserer og producerer.</p> <p>1.3. Zungarococha lærere deltager i valideringen af materialerne.</p> <p>1.3 Projektteamet inkl. monitorerne faciliterer og underviser i 3 workshops om året i begge CEBES, om retten til TIU, samt territorieforvaltning og miljøbeskyttelse for elever, forældre og lærere gennem integreret skoleundervisning, landsbyworkshops, landsbymøder og workshops for lærere.</p>

Projekt mål 2

D. 31/12-2017 udarbejder og implementerer lokalsamfundene "proyectos de vida" med TIU som en integreret del.

Resultater- projekt mål 2	Aktiviteter – projekt mål 2
<p>2.1 Der er udviklet en meningsfuld sammenhæng mellem lokalsamfundets "proyecto de vida" og skolens "plan educativo" sådan at skolens undervisning er integreret med det daglige liv og kulturelle aktiviteter i lokalsamfundet.</p> <p>2.2 Lærerne har afviklet eksemplariske undervisningsforløb på hvert klassetrin med deltagerorienterede metoder og med udgangspunkt i lokalsamfundets hverdag, sprog og kultur.</p>	<p>2.1.1 Ved skolestart afholder monitorerne fællesmøder for alle indbyggere med det formål at revidere de lokale "proyectos de vida" og udarbejde en lokal udviklingsplan.</p> <p>2.1.2 Monitorerne faciliterer workshops i samarbejde med lokalsamfundets indbyggere, ledere og lærere med henblik på design og udarbejdelse af "proyectos de vida comunal" integreret med "plan educativo".</p> <p>2.1.3 Ved skoleårets slutning evaluerer monitorerne, lærerne og repræsentanter for lokalsamfundet arbejdet med den integrerede "plan de vida" og "plan educativo" ved offentligt fællesmøde. Evalueringen foretages på baggrund af lærernes praksisbeskrivelser og lokalsamfundets mødereferater.</p> <p>2.1.4 FORMABIAP og AXIS støtter monitorerne i deres arbejde med at integrere skolens "plan educativo" med lokalsamfundets "proyecto de vida".</p> <p>2.2.1 Lærerne modtager vejledning og efteruddannelse via monitorernes jævnlige besøg og deltagelse på FORMABIAPS kurser. Monitorerne superviserer lærerne ud fra egen praksis og vejleder med fokus på planlægning, afvikling og evaluering af undervisningsforløb, der integrerer TIU og "Proyectos de Vida" baseret på deltagerorienterede metoder.</p>

<p>2.3 Lokale myndigheder og lokalsamfundets beboere er bevidste om deres kollektive indianske identitet og har indset de udviklingsmuligheder deres kulturelle baggrund giver dem.</p> <p>2.4 Lokalsamfundet har øget sin aktive deltagelse i skolens arbejde, hvilket har givet dem større kendskab til skolens aktiviteter, og har medført en større anerkendelse og ejerskabsfølelse til skolen.</p>	<p>2.2.2 AXIS og FORMABIAP afholder efteruddannelsesworkshops for monitorer, koordinatore, lærerstuderende og undervisere på lærerseminariet.</p> <p>2.3.1 Afholdelse af den årlige tværgående interkulturelle festival ("olympiade") og andre kulturelle aktiviteter, som planlægges med hjælp fra monitorer og praktikanter fra FORMABIAP's lærerseminarium og frivillige fra værtssamfundet</p> <p>2.3.2 Lokalsamfundet, lokale ledere og lærerne udvikler 1 årlig tværgående workshop i 2. trimestre, der tilgodeser kvinders kompetencer og interesser.</p> <p>2.3.3 Repræsentanter for lokalsamfundet og lærerne gennemfører aktivitetsplaner for kulturelle aktiviteter internt i lokalsamfundene</p> <p>2.4.1 Forældrene deltager aktivt i forældremøder, i arbejdsdage på skolen.</p> <p>2.4.2 Forældrene deltager i de møder, hvor skolen og landsbyen planlægger fælles aktiviteter for skoleåret.</p>
--	---

Projekt mål 3

D.31/12-17 fastansætter uddannelsesmyndighederne/UGEL uddannede lærere med TIU som speciale på pilotskolerne i projektområderne.

Resultater – projekt mål 3	Aktiviteter- projekt mål 3
<p>3.1 Der er udviklet en øget opmærksomhed blandt landsbybeboerne, som indebærer at de følger op på myndighedernes efterlevelse med at sikre elevernes ret til en tosproget, interkulturel undervisning.</p> <p>3.2 UGEL har opdateret de kontrakter, der er indgået med FORMABIAP, som indebærer et institutionaliseret samarbejde om fastansættelser af lærere med TIU som speciale.</p> <p>3.3 AIDSESEP har markeret sig ved aktivt at have udøvet fortalervirksomhed, der understøtter de indianske organisationer i at kræve anvisning af tosprogede lærere.</p>	<p>3.1.1. Landsbybeboerne deltager i kapaciteringer – gennemført af monitorerne i TIU, Proyecto de Vida og Plan de Educación</p> <p>3.1.2. Monitorerne laver fokuseret kapacitetsopbygning af de lokale magthavere: APU's, AMAPAPA's med henblik på fortalervirksomhed over for borgmestre og lokale myndigheder.</p> <p>3.1.3. De lokale magthavere laver fortalervirksomhed over for myndighederne ift. elevernes ret til en tosproget undervisning.</p> <p>3.2.1 FORMABIAP afholder møder med UGEL i slutningen og i starten af skoleåret med henblik på fastansættelser af lærere på projektskolerne.</p> <p>3.3.1 FORMABIAP afholder regelmæssigt kvartalsvise møder med AIDSESEP med fokus på TIU's fundamentale betydning for de indianske folks muligheder for at kræve deres ret.</p> <p>3.3.2. Formabiap deltager i nationale netværk ift TIU.</p> <p>3.3.3. Resultaterne og metoderne udviklet i projektet præsenteres for presse og regionale og nationale undervisningsmyndigheder.</p>

C.4 Strategi: Hvordan hænger projektet sammen?

Projektet sigter mod at sikre børn af indianske folk tosproget interkulturel undervisning med udgangspunkt i egen identitet og egne betingelser.

Denne tredje fase af projektet vil arbejde videre med den model for arbejdet med TIU, som projektet har udviklet og implementeret i første fase og konsolideret i lokalsamfundet i 2. fase. (Se Projektanalysen s. 6 for et kort resume af resultaterne af fase 1 og 2 og fasesammenhængen.)

I tredje fase vil vi konsolidere modellen med henblik på at forankre ejerskabet til projektet i lokalsamfundet, så lokalsamfundets organiseringer kan bære aktiviteterne videre uden afhængighed af ekstern facilitering og støtte. Tredje fase vil udelukkende fokusere på to af de tre CEBES-områder (Tikuna og Kukama-Kukamiria samfundene), hvor TIU modellen konsolideres som pilotmodel. Derfor indeholder tredje fase en systematisering af vidensproduktion og metodeudvikling i form af publikationer og formidling, til brug for fortalervirksomhed og spredning af modellen.

Udvikling, afprøvning og tilpasning af nye metoder tager tid, og ofte tager det mange år, før man kan se de varige resultater af den uddannelse, man udbyder til børn. Det er derfor nødvendigt at skabe kontinuitet i projektet for at sikre og dokumentere længerevarende resultater både hos børnene og i lokalsamfundene og på samme tid skabe betingelserne for en selvstændig og bæredygtig forvaltning hos befolkningen og uddannelsesinstanserne.

Projektet bygger videre på strategien fra 2. fase og indsatsen koncentrerer sig stadig omkring tre områder;

- 1) Pædagogisk kompetenceudvikling af lærere, skoleledere, FORMABIAP's pædagogiske team, samt UGEL-repræsentanter.
- 2) Arbejde med lokalsamfundets organisering og ejerskab til lokale udviklingsplaner.
- 3) Fortalervirksomhed på lokalt, regionalt og nationalt plan.

1) Pædagogiske undervisningsmetoder og løbende efteruddannelse af TIU-lærere

Intro: Projektet tager fortsat udgangspunkt i et syn på læring, der er direkte knyttet til muligheden for at lære gennem deltagelse. At gøre sig kropslige erfaringer, at stille spørgsmål, at kunne forstå, at kunne forme, at kunne tænke er alt sammen måder at forholde sig aktivt og deltagende, til det man skal lære, og som skaber forudsætninger for at integrere børnenes egne erfaringer og oplevelser og derved gør skolen til et relevant og meningsfuldt sted at opholde sig. Erfaringerne lagrer sig kropsligt og mentalt og bliver gennem erkendelse og anvendelse til læring. Her spiller sproget en nøglerolle, fordi det er oplagt at forudsætningerne for at deltage stiger, hvis undervisningen foregår på et sprog man forstår og kan udtrykke sig på. Samtidig spiller sproget også en afgørende rolle for hvordan man tænker og erkender sig selv og sin omverden og dermed i sidste ende også hvad man lærer.

I denne fase af projektet fortsættes der med kompetenceudviklingen af lærerne, skoleledere, FORMABIAP's personale samt UGEL. Der fokuseres fortsat på udviklingen af deltagerorienterede metoder, såvel som metoder til at kontekstbasere undervisningen og samtidig leve op til læreplanernes målsætninger. Lærernes kompetenceudvikling foregår sådan, at de hvert år ved skoleårets start samles til en pædagogisk workshop i hver zone. Her præsenteres de for ny viden og metodisk inspiration af FORMABIAP's monitorer, ligesom de udarbejder konkrete pædagogiske projekter i samarbejde med hinanden og med supervision fra projektets ansatte. I denne fase vil der være fokus på at videreudvikle lærernes kompetencer inden for tosproget undervisning, pædagogisk arbejde med rettigheder, miljøbeskyttelse og bæredygtig territorieforvaltning i direkte tilknytning til lokalsamfundets arbejde med samme problemstillinger. Lærerne afprøver efterfølgende den nye viden, tilpasser den til den lokale kontekst og evaluerer på den. Alt dette i løbende refleksion og samarbejde lærerne i mellem – og i løbende samarbejde og sparring med monitorerne. Der er desuden fortsat brug for viden om, hvordan man kan arbejde temabaseret frem for læreplansbaseret, og hvordan man vurderer børnenes fremskridt, når man afviger fra læreplanen.

For at sikre den pædagogiske kapacitetsopbygning i organisationen og indirekte kompetenceudviklingen af lærerne, afholder AXIS' pædagogiske konsulenter en workshop 2 uger om året for projektets pædagogiske monitorer, organisationens ansatte, undervisere på lærerseminariet og de pædagogiske specialister fra UGEL'erne, der er involverede i projektets gennemførelse. Workshoppen bidrager både med efterspurgt viden, om tosprogsundervisning, deltagerorienterede metoder m.m., samt metoder til refleksion over egen praksis, supervision og samarbejdsøvelser mhp at understøtte opbygningen af refleksive forandrings-kompetencer. Monitorerne bruger denne kapacitetsopbygning til den årlige undervisningsworkshop af lærerne i lokalsamfundene, hvor de desuden registrerer de mest relevante udfordringer med henblik på at diskutere dem ved årets afslutning og på AXIS' workshops.

Efteruddannelsen af projektets lærere og monitorere vil blive udførligt defineret i en 3-årig efteruddannelsesplan, som bliver udarbejdet ved projektets start. På sigt vil der udstedes certifikater på gennemført efteruddannelse. Således bliver de pædagogiske undervisningsmetoder, som udvikles, afprøves og tilpasses i nærværende projekt en del af læreruddannelsen på FORMABIAP's seminarium som dermed skaber basis for bæredygtigheden i projektet.

I løbet af de første to faser, er der gjort en lang række erfaringer med nye metoder i TIU, der er blevet udarbejdet en del undervisningsmaterialer til internt brug, og der er stor interesse for FORMABIAP's metoder til TIU. FORMABIAP's koordinator nedsætter i samarbejde med AXIS en redaktionsgruppe i organisationen med repræsentanter fra det pædagogiske team, som udvælger det materiale, der skal publiceres og indgår i samarbejde med forlag omkring udgivelse.

2) Lokalsamfundets styrkelse af kulturel identitet og ejerskab til udviklingsprocesser.

Børn og voksne i lokalsamfundet (inkl. lærere og forældre, der samtidig er beboere) involveres aktivt i udviklingen af forslag og planlægning af aktiviteter med udgangspunkt i workshops, møder og forsamlinger, hvor lærerne, familierne, lokale autoriteter og børn i fællesskab beslutter den årlige lokale udviklingsplan ("plan de vida"), som de vil realisere i landsbyen og som de efterfølgende evaluerer.

I tredje fase skal de pædagogiske projekter integreres i udviklingsplanen, sådan så de kobles til fællesaktiviteterne i landsbyen. I 2. fase var der fokus på udviklingen af processerne omkring hhv. den lokale udviklingsplan og den pædagogiske årsplan med et ønske om sammenhæng, og hvor det flere steder lykkedes at integrere planerne.

I 3. fase kobles de to planer (Plan de Vida og Plan Escolar) sammen fra starten, så de pædagogiske projekter indgår som en del af lokalsamfundets udviklingsplan. Desuden vil der blive afholdt forældremøder i landsbyerne, hvor man bliver enige om strategier for at generhverve viden og kulturelle traditioner med henblik på at bruge dem i skolen. På denne måde udvikler forældrene og lokalsamfundet i kontinuerligt samarbejde med lærerne "los planes de vida", hvor de pædagogiske projekter er integrerede, ligesom der opnås forpligtende aftaler omkring udførelsen af dem.

3. fase vil styrke det kulturelle "rum".

I dette "rum", vedligeholdes og praktiseres fx gamle kulturelle praksisser. Det sker i direkte interaktion mellem landsby og skole. Hver zone udvikler, i samarbejde med indbyggerne, dette arbejde. Fra gammel tid har kvinder spillet en særlig rolle i fastholdelsen af de gamle traditioner. De kulturelle aktiviteter vil blive koordineret med aktiviteterne i skolen så de bidrager til at opnå læreplanens mål for børnenes faglige udvikling såvel som den kulturelle bekræftelse i hele lokalsamfundet. Heri udgør den årlige festival, også kaldet olympiade, en vigtig begivenhed. Selvom den kun strækker sig over en enkelt dag, udgør forberedelserne op til olympiaden en vigtig ramme for at beskæftige sig med traditionelle håndværk, spil, lege, mad m.m. Landsbyerne i hver CEBES skiftes til at være værter for olympiaden. Erfaringerne fra 2. fase viser, at festivalen er meget populær, men at det har krævet mange kræfter fra monitorernes side at organisere det hele. I 3. fase vil der være fokus på i højere grad at overgive organiseringen til lokale udvalg, og til lærerstuderende fra FORMABIAP's lærerseminarium, der via deres praktik spiller en aktiv rolle i de pædagogiske aktiviteter i forbindelse med festivalen.

3) Fortalervirksomhed

I anden fase af projektet lykkedes det FORMABIAP i alliance med de indianske organisationer i 2 af zonerne at indgå underskrevne aftaler med UGEL til fremme og udvikling af TIU. Disse aftaler indebærer, at skolerne skal tildeles 2.sprogede interkulturelle lærere. Dette er et stort spring, som endnu mangler at blive implementeret på alle skoler.

I 3. fase vil der arbejdes på at sikre specifikke og mere konkret forpligtende kontrakter med UGEL.

Kontrakterne skal forpligte UGEL til at placere tosprogede og motiverede lærere i landsbyskolerne samt garantere en stabil lærerstab og dermed sikre kontinuiteten i børnenes skolegang og lærernes løbende deltagelse i kompetenceudvikling indenfor TIU.

Dette arbejde ift UGEL varetages først og fremmest af projektets koordinator.

I de to foregående faser har fortalerskabsarbejdet først og fremmest været målrettet det nationale og regionale plan, fordi FORMABIAP vurderede, at der var politiske velvilje og momentum for dette arbejde. Det har i høj grad været rigtigt, ikke mindst takket været det politiske skifte i 2011. Fortalerskabsindsatsen i 3. fase vil koncentrere sig om det lokale og kommunale plan, fordi det vurderes, at der i takt med lokalsamfundenes stigende engagement i projektet er basis for at gøre en indsats lokalt.

Desuden er det afgørende for projektets fremtidige bæredygtighed, at de indianske organisationer styrkes lokalt i at kunne fortsætte fortalervirksomheden, når projektet slutter.

Projektet indeholder en styrkelse af de lokale autoriteter, forældregrupperne (APU/AMAPAFAS), lokale indianske organisationer samt deres lederes kompetencer, så de kan indgå i fortalervirksomhed for sikring af TIU-lærere på skolerne. De skal sikre, at de tosprogede skoler modtager egnede lærere, og at skolerne har det fornødne materiale til at gennemføre TIU og at skolerne udnævnes til tosprogede skoler, som er afgørende for tildeling af 2-sprogede lærere.

Dette vil bl.a. ske gennem workshops for forældregrupper, hvor de oplyses om deres rettigheder og muligheder for at øve indflydelse. Monitorerne vil i 3. fase arbejde mere fokuseret med at involvere de lokale ledere i projektets aktiviteter ved fx. gradvist at lade dem stå i spidsen for udviklingsprocesserne i forbindelse med "plan de vida" og "plan educativo". Det vil styrke dem i forhold til at udøve fortalervirksomhed. Lederne er centrale for

projektets gennemførelse og dets levedygtighed, pga. deres anerkendelse i lokalsamfundet og deres allerede igangværende forhandlinger med uddannelsesmæssige og politiske instanser.

Workshops i fortalrarbejdet har fokus på:

Træning i forhandlingsmæssige kompetencer og viden om den uddannelsespolitiske virkelighed og mulighederne for at påvirke og presse denne.

Styrkelse af samarbejdet mellem forældregrupper, autoriteter og indianske ledere.

Støtte til netværks- og alliancedannelse.

Støtte skolen og forældregrupperne til at udvikle og gennemføre kampagner, der skal sikre, at børnene bliver indskrevet i skolerne rettidigt, og at de kommer i skole som forventet. Her vil der være særligt fokus på piger.

Hvem gør hvad?

Projektet bæres først og fremmest af organisationens ledelse og projektkoordinatoren, og varetages desuden af de to ansatte monitorer, der kommer fra de respektive områder.

Monitorerne i de to områder indtager nøglepositioner i projektet, fordi de udgør bindeleddet mellem FORMABIAP og de konkrete skoler og lokalsamfund, hvor projektet implementeres. Monitorernes rolle er at supervisere og vejlede lærernes undervisning i skolerne, samt at facilitere og kapacitetsopbygge lokalsamfundet i forhold til at arbejde helhedsorienteret med kulturel identitet og medborgerskab i tæt samarbejde med skolen. Monitorerne har deltaget i projektets to første faser. De har stort kendskab til projektets lokale kontekst og har den direkte kontakt til målgruppen. Monitorerne er derfor kernen i projektet, som skaber sammenhæng mellem den strategiske planlægning og den praktiske udfoldelse af projektet. Det er dem, der interagerer med de forskellige deltagere på projektets forskellige niveauer, som opsamler viden og erfaringer, ser behov for justeringer og som skaber kontinuitet i lokalområderne.

Monitorerne vil være under løbende uddannelse hos FORMABIAP og afrapporterer direkte til koordinatoren, som også er den, der varetager rådgivning og pædagogisk sparring, og som følger monitorerne i praksis mindst 1 uge om året, og efter behov, i hver af de to zoner, hvor projektet implementeres.

Sidst men ikke mindst promoverer og understøtter monitorerne lokalsamfundets opmærksomhed og opfølgning på de lokale myndigheders sikring af børnenes ret til relevant TIU.

Monitorerne opholder sig i CEBES-områderne i perioder af to sammenhængende måneder, og har derefter et ophold i Iquitos, på organisationens hovedkontor af to uger, hvor de afholder møder med FORMABIAP's uddannelsesteam mhp. erfaringsudveksling, revision af strategier og arbejdsplaner samt yderligere efteruddannelse.

I 2. fase blev den pædagogiske sparring og erfaringsudveksling mellem monitorerne og koordinatoren udviklet. I

3. fase fastholdes det pædagogiske fokus i sparringen, samtidig med, at der sparreres på monitorernes arbejde med at understøtte lokalbefolkningens fortalervirksomhed. Ligeledes vil der i 3. tredje fase være særligt fokus på at overgive facilitering af møder og planlægning i lokalsamfundene til de respektive organiseringer og lokale ledere, således at aktiviteterne kan køre videre, når projektet og dermed monitorerne trækker sig ud.

Monitorerne er desuden en vigtig samarbejdspartner for seminarielærerne på Zúngarococha det tosprogede lærerseminarium, idet de i deres daglige undervisning af de lærerstuderende i høj grad kan gøre brug af de erfaringer monitorerne indhenter i projektområderne og dermed opkvalificere deres undervisning.

Projektkoordinatoren har primært sit arbejde i Iquitos.

Med faste mellemrum deltager koordinatoren i arbejdet i de 2 CEBES.

I Iquitos er hans opgave desuden at systematisere materialer samt arbejde med forskellige former for fortalerrindsats.

Løbende evaluering.

I projektperioden vil projektets metoder, fremskridt og udfordringer løbende blive analyseret og evalueret. Dette vil ske via kontinuerlig og tæt kontakt mellem FORMABIAP og AXIS, kvartalsrapporter og projektbesøg med fokus på både pædagogisk udvikling og projekttilsyn.

I forbindelse med projektstart vil der blive udarbejdet baseline over lærernes uddannelsesniveau og pædagogiske indsats, så fremskridt kan følges nøje. Det samme vil være tilfældet for eleverne. Eleverne vil blive testet både ved skolestart og ved skoleafslutning for at måle fremskridt i deres indlæring. Ydermere vil der blive afholdt en årlig evalueringsworkshop for at evaluere implementeringen af de pædagogiske projekter i hvert område.

I begyndelsen af hvert år afholder monitorerne en workshop i landsbyen hvor landsbyens udviklingsplan evalueres og revideres og på den baggrund udarbejdes årets aktionsplan. I 3. fase indebærer denne plan også de pædagogiske projekter. På samme deltagerorienterede måde udvikles årets aktivitetsplan for kulturelle aktiviteter. I begge tilfælde tages der beslutninger og indgås forpligtende aftaler. FORMABIAP's monitorer vil løbende rapportere på opfyldelsen af disse aftaler og gennemførelse af planerne.

Ved årets afslutning afholder monitorerne en workshop, hvor de lokale autoriteter, indianske ledere og embedsmænd fra UGEL deltager for at evaluere udviklingen i løbet af det skoleår, der er gået, samt gennemførelsen af de lokale udviklingsplaner med særligt fokus på de pædagogiske projekter. På samme

workshop evalueres planen for kulturelle aktiviteter, og der peges på nødvendige revideringer i det efterfølgende år.

Sikring af mænd og kvinders lige deltagelse og udbytte af projektet.

Projektet arbejder indirekte med køn og ligestilling, hvilket betyder at der i alle projektets aktiviteter er fokus på muligheder og begrænsninger for kvinders og pigers adgang og deltagelse. Der rapporteres på kvinder og mænds, piger og drenges fremmøde og karakterer i skolen, samt fremmøde på workshops og fællesmøder. I nogle landsbyer er der nu kvindelige ledere af de lokale organisationer. Desuden benytter monitorerne forskellige deltagerorienterede metoder, der styrker kvinderne muligheder for at ytre sig på fællesmøder. Projektet har på samme måde god erfaring med den virkning de kvindelige monitorer har på landsbyens øvrige kvinder.

Monitorernes eksempel med selv at være af indiansk oprindelse, at have fået et præstige fyldt job som pædagogisk rådgiver og igangsætter, tjener som rollemodel og kan aflæses ved at flere landsbykvinder bliver aktive på de møder, monitorerne afholder.

Det vurderes at være meget vigtigt for kvinders og pigers ligestilling at være vidne til disse rollemodeller.

Der vil i 3. fase fortsat være opmærksomhed på at de anvendte metoder understøtter kvinders deltagelse og indflydelse.

Ved projektopstart gennemfører AXIS en workshop for de involverede lærere og monitorer i "Gender og TIU".

C.5 Udfasning og bæredygtighed

Ved projektets afslutning vil de lokale uddannelsesmyndigheder (UGEL) være forpligtede til at styrke TIU i de respektive områder. Relationen mellem FORMABIAP og UGEL vil være styrket og FORMABIAPs rolle som førende indenfor TIU udgøre en styrket platform for at påvirke myndighederne.

Derudover vil erfaringerne blive brugt i FORMABIAP og AIDSESP's fremtidige fortalerarbejde, som ikke afsluttes med projektet, for at få prioriteret TIU på læreruddannelserne.

Da de i projektet udviklede metoder netop kan tilpasses forskellige kontekster, kan de også bruges andre steder i Peru og ikke kun i regnskoven.

Den tiltagende forbedring af lærernes ansættelsesvilkår vil gøre, at der efterhånden kommer flere fastansatte lærere med kompetence indenfor TIU.

Den pædagogiske kompetenceudvikling, som projektet har udviklet, er forankret hos monitorerne såvel som hos FORMABIAP's pædagogiske team og blive en integreret del af undervisningen på FORMABIAP's lærerseminarium. I disse år er der optaget ialt på alle årgangene ca. 120 lærerstuderende på FORMABIAP's tosprogede seminarium, Zungarococha. Det er en klar fremgang i f.t. for få år siden, hvor høje adgangskrav til seminarierne skabte en forhindring for unge med indiansk baggrund for at søge ind på uddannelsen.

FORMABIAP arbejder til stadighed på at imødekomme behovet for tosprogede lærere bl.a. ved efteruddannelse af traditionelt uddannede lærere, som selv er tosprogede.

De kommende store årgange af nyuddannede lærere fra seminariet har haft glæde af undervisningen fra det pædagogiske team og vil matriculeres som forandringsagenter for TIU. Lærerstuderende deltager, når de er i praktik i projektets landsbyer, i projektaktiviteterne og i udviklingen af innovative pædagogiske projekter, sammen med de lokale lærere og beboere.

Ved projektets afslutning kan de lokale indianske organisationer selv fortsætte arbejdet med "plan de vida" og "plan educativo", samt fortsætte presset på myndighederne for at få dem til at efterleve lovgivningen. De deltagende lokalsamfund vil stå stærkere i deres relation til omverdenen, da de vil have større ejerskab til og føle større forpligtelse over for deres børns uddannelse og lokalsamfundets overlevelse og udvikling.

De årlige olympiader fungerer som mødesteder og udvekslingsarenaer mellem landsbyerne i hver CEBES. Da 3. fase fokuserer på at danne netværk mellem lærerne, vil lærerne kunne bruge disse netværk som platform for udveksling af erfaringer med pædagogiske projekter.

Ved projektets afslutning vil der være publiceret undervisningsmaterialer, der vil blive brugt på lærerseminariet og vil blive distribueret bredt til den voksende skare af uddannelsesagenter, der henvender sig til FORMABIAP.

Materialerne vil blive et udstillingsvindue over for andre donorer.

Ved projektets afslutning samles og syntetiseres erfaringerne skriftligt, sådan så de kan formidles til FORMABIAP's pædagogiske team og ledelse såvel som til AXIS.

Vi vil, ifm statusrapporter og en ekstern evaluering af denne fase, vurdere behovet for opfølgende og konsoliderende indsatser:

- Udbredelse af erfaringer fra uddannelse af TIU på andre af regionens uddannelsesinstitutioner
- Fortsætte fortalerindsatsen for TIU ift lokale, regionale og nationale myndigheder
- Styrke den økonomiske bæredygtighed herunder at sikre allokering af regionale midler til TIU
- Styrke FORMABIAP's netværkssamarbejde ift TIU
- Styrke det internationale fokus på oprindelige folks rettigheder til TIU

C.6 Forudsætninger og risici

Forudsætninger:

At elever og lærere møder op og er motiverede for at deltage.

At forældrene støtter deres børn i at komme i skole og at de er engagerede i at holde myndighederne ansvarlige.

At lokalsamfundene er interesserede i at kombinere "plan de vida" og "plan educativa".

At lokale udvalg og ledere er villige til at overtage hovedansvaret for at iværksætte en række af de aktiviteter som monitorerne har stået for.

At myndighederne lytter til FORMABIAP, og at de kan motiveres til at skabe forandringer.

At Perus regering fastholder kursen, og DEGEIBIR, direktoratet for TIU roller fastholdes.

At 100% af skolerne og lærerne starter skoleåret rettidigt

Risici:

At den store udskiftning hos UGEL'erne gør, at fortalervirksomhed går tabt, og der skal startes forfra. Der er en erkendt sandsynlighed for at en mindre heldig udskiftning kan finde sted. At den omfatter alle UGEL anses ikke for sandsynligt.

At de politiske prioriteringer ændrer sig til ulempe for TIU. Der er dog ikke pt. tegn på at politisk omprioritering vil ske og vi anser det for usandsynligt at dette sker i et omfang, hvor projekts resultater bringes i fare.

At olieforurening (Bajo Marañon) og narkotrafficking(Bajo Amazonas) fjerner de lokale indianske organisationers fokus fra uddannelse.

Projektet tager højde for disse forhold:

-Ved at koble indianerorganisationernes fokus på territorieforvaltning og miljøbeskyttelse sammen med rettigheder og pligter i undervisningen, vil organiseringerne forhåbentlig se vigtigheden af uddannelse som en afgørende platform for kampen for rettigheder.

-Ved vedvarende at arbejde med fortalervirksomhed overfor de relevante statslige niveauer, bla gennem at indgå forpligtende aftaler med UGEL'erne, bliver UGEL'ernes indsats mindre personafhængigt.

-Ved at arbejde med AIDSEPS egen prioritering af uddannelse som en vigtig dagsorden gennem fortsat dialog mellem AXIS, FORMABIAP og AIDSESEP.

D.1 Rollefordeling for gennemførelsen af projektet

Ansvarsfordeling hos FORMABIAP

Projektet bliver implementeret og udviklet af et fuldtidsansat team, der består af: En overordnet projektansvarlig koordinator, samt en monitor/pædagogisk rådgiver i hvert af de to områder, der er tæt knyttet til FORMABIAP's pædagogiske team.

Ansvarsfordeling hos AXIS

AXIS har en sekretariatsansvarlig samt to projektkoordinatorer, der samarbejder med et rådgivende team i form af en baggrundsgruppe, der også tæller AXIS' tværgående pædagogiske rådgiver, omkring monitorering og evaluering af projektets udvikling, samt afrapportering til CISU. AXIS står ydermere for pædagogisk kapacitetsopbygning af FORMABIAP's pædagogiske team. Det forventes derudover, at praktikanter og/eller frivillige vil støtte FORMABIAP i specifikke og veldefinerede projektaktiviteter.

D.2 Monitorering og evaluering i projektgennemførelsen

Som nævnt i strategifsnittet er der indarbejdet diverse former for evaluering i projektforsløbet, som dels vil blive indsamlet af monitorerne, der også selv afleverer rapporter for fremskridt og udfordringer i deres ansvarsområder. Disse består bl.a. i tests af elevernes færdigheder i de 4 fagområder, ved skoleårets start og slutning, samt af baseline-studie af lærernes faglige kompetenceniveau indenfor TIU. Dette med henblik på at lave en plan for efteruddannelsen.

Den permanente monitorering vil blive ledet af projektkoordinatoren og monitorerne i fællesskab. Hvert år gennemføres en intern evaluering ved brug af MSC-metoden, og i sidste kvartal af projektet gennemføres en ekstern evaluering.

Der vil være særlig fokus på opfølgning på piger og kvinders deltagelse i projektets forskellige aktiviteter.

FORMABIAP afleverer kvartalsmæssige rapporter til AXIS, baseret på monitorernes løbende evalueringer. Disse rapporter er både af narrativ karakter og af økonomisk karakter. AXIS følger løbende op på projektets administration og økonomistyring dels via disse rapporter og dels via tilsynsbesøg og endelig faste skypemøder. AXIS' projektgruppe foretager årlige projektilsyn kombineret med pædagogiske workshops for FORMABIAP's pædagogiske team. Her indgår erfaringer, udfordringer, konkrete pædagogiske projekter som et udgangspunkt for faglig sparring med AXIS' team, hvilket giver et indgående og konkret indtryk af projektets resultater og udfordringer. Desuden monitoreres projektets forudsætninger løbende.

Projektets aktivitetsplan og strategi vil kontinuerligt blive justeret afhængig af resultaterne fra ovennævnte monitorerings- og evalueringsprocesser.

Kapacitetsopbygning af embedsmænd hos de uddannelsesansvarlige myndigheder vil fortsat indgå som et vigtigt element i kompetenceudviklingen mhp. at overføre erfaringerne til det konventionelle system og herved gøre det bæredygtigt ud over projektets levetid.

E. OPLYSNING

E.1 Planlægges projektrelateret oplysningsarbejde i Danmark?

Der søges om midler til produktion af artikler, oplysning på danske uddannelsesinstitutioner samt udarbejdelse af materialer til undervisning rettet mod folkeskolens ældste klasser.

Det skriftlige oplysningsarbejde vil være i form af artikler om AXIS' arbejde med tosproget undervisning i Amazonas og den uddannelsespolitiske virkelighed i Peru. Den projektrelaterede oplysning har til formål at styrke AXIS' folkelige forankring og fremme danskernes opbakning til dansk ulandsbistand og vil primært ske via organisationspressen samt eksterne medier med særligt fokus på altinget.dk, ulandsnyt.dk og verdensnyt.dk foruden uddannelsesfaglige medier. Derudover indgår AXIS i et mediasamarbejde med Verdens Bedste Nyheder og Metroxpress.

AXIS' kommunikationsgruppe producerer den journalistiske del af oplysningsarbejdet.

Oplysningsarbejdet på uddannelsesinstitutioner, fx pædagog- og læreruddannelser og universiteter vil tage form af oplæg og møder om projektet, oprindelige folks rettigheder og udviklingssituationen i Peru i særdeleshed og Latinamerika i almindelighed med særligt fokus på Amazonas. Denne del af oplysningsarbejdet varetages af projektets frivillige og evt. tidligere praktikanter, som har været udsendt til projektet. Formålet vil dels være at informere om projektets arbejde med de indfødte befolkningers rettigheder, dels at opfordre de studerende til at overveje Axis som muligt sted for praktik eller feltstudier.

Der udarbejdes et temahæfte til undervisning i samfundsfag i folkeskolens ældste klasser. Temahæftet produceres på baggrund af audiovisuel materiale og interviews indhentet om projektet i de to foregående faser. Hæftet skal give eleverne viden om indfødte folks rettigheder, om international udvikling og vigtigheden af uddannelse som afgørende faktor i fattigdomsbekæmpelse og samtidig give eleverne kompetencer til at kunne deltage i debatten om samfundsudviklingen på kvalificeret vis. AXIS' pædagogiske konsulent og andre kvalificerede frivillige fra projektgruppen, vil være ansvarlig for at producere hæftet.

3. Budgetresumé

Budgetresumé:		valuta
Angiv de samlede omkostninger (dvs. både bidrag fra Civilsamfundspuljen og andre bidrag)	2.485.488	d.kr
Heraf er bidrag fra Civilsamfundspuljen	<u>2.266.209</u>	d.kr
Heraf eventuelle andre finansieringskilder, herunder organisationens eller partnerens eventuelle egne bidrag	<u>219.280</u>	d.kr
Angiv de samlede omkostninger i lokal valuta	<u>1.217.889</u>	Nuevos soles
Angiv anvendt kurs	<u>0,49</u>	

Hovedbudgetlinjer:

	<u>Samlet budget</u>
1. Aktiviteter	518.363
2. Investeringer	33.063
3. Udsendte medarbejdere	
4. Lokale medarbejdere	1.166.761
5. Lokal administration	143.215
6. Projekttilsyn	221.835
7. Ekstern evaluering	21.000
8. Oplysning i Danmark (maks. 2% af 1-7)	15.000
9. Budgetmargin (min 6% og maks. 10% af 1-8)	189.995
10. Projektudgifter ialt (1-9)	2.309.232
11. Revision i Danmark	28.000
12. Subtotal (10 + 11)	2.337.232
13. Administration i Danmark (maks. 7% af 12)	148.256
14. Total	2.485.488

<u>Finansieringsplan</u>	
<u>Heraf Civilsamfundspuljen</u>	<u>Heraf andre</u>
464.261	54.102
33.063	
1.015.610	151.151
129.188	14.027
221.835	0
21.000	0
15.000	0
189.995	0
2.089.953	219.280
28.000	0
2.117.953	219.280
148.256	
2.266.209	219.280

4. BILAG

OBLIGATORISKE BILAG

Følgende bilag skal indsendes både pr. post og elektronisk:

- A: Organisationens stamdata (for den danske organisation)
- B: Organisational Fact-Sheet (for den lokale organisation)
- C: Budgetformat

Bilag B udfyldes og underskrives af den lokale partner. Det må gerne fremsendes i en kopieret/scannet version.

Følgende bilag angående den danske organisation skal indsendes pr. post:

- D: Organisationens vedtægter
- E: Seneste årsberetning
- F: Senest reviderede årsregnskab

SUPPLERENDE BILAG (maks. 30 sider):

Bilagsnr.	Bilagstitel:
Bilag 1	Forkortelser
Bilag 2	Projektbesøg
Bilag 3	Konklusion og anbefalinger fra ekstern evaluering. (på spansk).

Bemærk: Alle bilag skal fremsendes i hard copy i 3 eksemplarer (Bemærk: Ingen blade, bøger, avisudklip eller ringbind – men kopi af relevante uddrag af disse).

Et faseprojekt kunne eksempelvis forløbe således:

1. fase: Vægt på strategiske ydelser og kapacitetsopbygning
2. fase: Udvikling og begyndende implementering af fortalervirksomhedsstrategier
3. fase: Konsolidering og spredning af erfaringer
4. fase: Udfasning med vægt på fortsættelse af bedste erfaringer fra fase 3, evt. med revidering af fortalervirksomhedsstrategier og tilføjelse af nye fremtidige mål.

INDSENDELSE AF ANSØGNINGEN

1. Ansøgningsskema inklusive bilag A-C skal indsendes både elektronisk og på print i 3 eksemplarer. Hvis bilag B udfyldes på spansk eller fransk af partner vedlægges oversættelse på dansk eller engelsk.
2. Bilag D-F og supplerende bilag skal indsendes på print i 3 eksemplarer.

Alle bilag skal fremsendes i en form der umiddelbart tillader hurtig kopiering (dvs. ingen blade, bøger, avisudklip – men kopi af relevante uddrag af disse).

Se adresser på første side.